

ΗΡΩΟΝ ΤΩΝ ΕΝ ΔΡΑΓΑΤΣΑΝΙΩ, ΠΕΣΟΝΤΩΝ ΙΕΡΟΛΟΧΙΤΩΝ
('Ιδρυμένον ἐν τῷ κήπῳ τοῦ Ἐθνικοῦ Πανεπιστημίου.)

Σχεδίασμα Γ. ΛΙΤΡΑ.

ΤΙ ΕΣΤΙ ΠΟΙΗΣΙΣ

Ἐκ τῶν τοῦ Leigh Hunt

Ἐάν νέος τις ἀναγνώστης ἐρωτήσῃ: «Τίς ὁ ἀριστος τρόπος δι' οὗ δυνάμεθα νὰ διακρίνωμεν τοὺς καλοὺς ἀπὸ τοὺς κακοὺς ποιητάς, τοὺς ἀρίστους ἀπὸ τοὺς κατωτέρους καὶ οὕτω καθεξῆς;» ἡ ἀπάντησις εἶναι μία μόνη καὶ διττή· πρῶτον, ἡ μελέτη τῶν ἀρίστων ποιητῶν μετὰ τῆς μεγίστης προσοχῆς· καὶ δεύτερον, ἡ καλλιέργεια τοῦ ἐρωτος ἐκείνου τῆς ἀληθείας καὶ τοῦ κάλλους ὅστις κατέστησεν αὐτοὺς οἷοι ἐγένοντο. Πᾶς ἀληθὴς φίλος τῆς ποιήσεως μετέχει κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον μέρους τινὸς ποιητικῆς φύσεως, περισσοτέρου τοῦ συνήθους· οὐδεὶς δὲ δύναται νὰ ὑπάρχῃ ἐντελῶς τοιοῦτος, ὅστις δὲν ἀγαπᾷ ἢ δὲν ἐνδιαφέρεται εἰς πᾶν ὅ,τι ἐνδιαφέρει τὸν ποιητὴν, ἀπὸ τοῦ στερειώματος εἰς τὸ ἄνθος, ἀπὸ τῆς τελειοτέρας τοῦ ἀνθρώπου καρδίας, μέχρι τῆς εὐτελεστάτης τοῦ χυδαίου.

Ἐάν τὸ αὐτὸ πρόσωπον ἐρωτήσῃ: «Ποῖον τὸ ὕψιστον εἶδος τῆς ποιήσεως;» ἠθέλον ἀπαντήσῃ, ἀναμφιβόλως τὸ Ἐπικόν· διότι περιέχει τὸ δρᾶμα μετὰ διηγήσεως· ἤτοι τὴν συνδιάλεξιν καὶ δρᾶσιν τῶν χαρακτήρων μετὰ τῆς ὁμιλίας τοῦ ἰδίου ποιητοῦ, τοῦ ὁποῦ ὄλη ἡ ἰκανότης διευθύνεται εἰς τὸ διηγῆσθαι τὰ πάντα καλῶς ἐπὶ μακρὸν χρόνον, ἰδίως μάλιστα εἰς τὰ μέρη ἐνθα ἤκιστα ὑποστηρίζεται ὑπὸ τοῦ ἐνθουσιασμοῦ. Ἐάν τὸ εἶδος τοῦτο τῆς ποιήσεως δύναται νὰ συμπεριλάβῃ ἕνα τῶν μεγίστων ποιητῶν εἶναι ἄλλο ζήτημα ὑπὸ δίκην ἀκόμῃ· διότι ὁ Σαίξπηρος φέρει εἰς ἀμυχανίαν τοιαύτας κρίσεις καὶ ὅταν ἀκόμῃ ὁ ἀντιποιοῦμενος τὴν θέσιν εἶναι ὁ Ὅμηρος. Καίτοι ἀμφιβολὸν ὑπάρχει, ἐάν δέδοται νὰ κρίνωμεν ἐκ τινῶν τῶν πρώτων διηγηματικῶν του, (Ἄφροδιτῆ καὶ Ἄδωνις καὶ ἡ ἀρπαγὴ τῆς Λουκρητίας,) κατὰ πόσον καὶ ὁ Σαίξπηρος αὐτὸς ἠδύνατο νὰ διηγηθῆτι ὡς ὁ Ὅμηρος ἕνεκα τῆς ἀκαταπαύστου ἐκείνης ἐνεργείας καὶ ἄκρας γοιμότητος τῆς σκέψεως, ἧς ὀλιγωτέρα δόσις ἤθελεν εἶσθαι ἐπιθυμητὴ καὶ εἰς αὐτὰ τὰ δράματά του, ἐάν ἦτο δυνατόν ν' ἀποβάλλῃ τις τὶ τῶν προσόντων του ἀφ' οὗ ἅπαξ ἀπέκτησεν αὐτό. Μετὰ τὸν Ὅμηρον καὶ Σαίξπηρον, ἔρχονται τοιοῦτοι μυθολόγοι, οἷος ὁ ἥττον γενικὸς ἀλλ' εὐκολώτερος Δάντης, ὁ Μίλτων μετὰ τῆς ἀξιοπρεποῦς αὐτοῦ φαντασίας· ὁ βαθύς, γενικὸς καὶ ἀπλοῦς Chancer, ὁ πλούσιος ἐκ περιωπῆς Spenser, τὸ ἀθάνατον τοῦτο τέκνον τῆς ποιήσεως ἐν τῇ ποιητικωτάτῃ αὐτῆς ἐρμηία, εἶτα δὲ οἱ κατὰ δεύτερον λόγον μεγάλοι δραματικοί, ἐκτὸς ἐάν οἱ ἐντριβέστεροι περὶ τὴν ἑλληνικὴν τραγωδίαν ἀπαιτήσωσι θέσιν ὑπὲρ αὐτῶν πρὸ τοῦ Chancer· κατόπιν δὲ ὁ αἰθέριος ἀλλ' ἐρρωμένος ἐν τῇ γενικότητί του Ἀρισότος, ὁ εὐθυμος ἐν τῇ ὑπαίθρῳ φύσει Θεόκριτος, ἐπίσης γενικὸς τὸ πνεῦμα· οἱ λαμπρότεροι λυρικοὶ ποιηταὶ (οἵτινες ἐν συγκρίσει πρὸς τοὺς διηγηματικοὺς ὑστεροῦσιν ἐκείνων κατὰ τοῦτο μόνον, ὅτι συντόμως διεξάγουσι τὴν πτῆσίν των) οἱ καθαρῶς θεωρητικοὶ ποιηταὶ

οἵτινες ἔχουσι μᾶλλον σκέψιν ἢ αἴσθημα· καὶ εἶτα οἱ περιγραφικοί, σατυρικοί, διδακτικοί, ἐπιγραμματικοί. Ἀνάγκη νὰ ἔχωμεν ὑπ' ὄψει, ὅμως, ὅτι ὁ πρῶτος ποιητῆς κατωτέρας τινος τάξεως δυνατόν νὰ ἦναι ἀνώτερος ἐν τῇ σειρᾷ τῶν ἐπομένων ἐν ὑψηλότερα τινί, εἰ καὶ ἡ ὑπεροχὴ του κατ' αὐδένα τρόπον πρέπει νὰ θεωρηθῆ ὡς ἐκ τῶν προτέρων παραδεκτὴ· ἄλλως ὁ Πῶπ ἠθέλεν εἶσθαι ἀνώτερος τοῦ Φλέσσερ καὶ ὁ Βοῦτλερ τοῦ Πῶπ. Ἡ φαντασία, μεστὴ ἐνεργείας καὶ χαρακτῆρος, γεννᾷ τοὺς μεγίστους τῶν ποιητῶν, τὸ αἴσθημα καὶ ἡ σκέψις τοὺς κατὰ δεύτερον λόγον ἀνωτέρους· ἡ ἐπίνοια αὐτῆ καθ' ἑαυτὴ τοὺς κατωτέρους· τὸ πνεῦμα δὲ μόνον τοὺς κατωτάτους. Ἡ σκέψις αὐτῆ καθ' ἑαυτὴν οὐδένα γεννᾷ ποιητὴν. Διότι τὰ συμπεράσματα καὶ μόνον τῆς διανοίας δύνανται τὸ πολὺ νὰ θεωρηθῶσιν ἀπλᾶ διανοητικὰ γεγονότα.

Τὸ αἴσθημα, καὶ ὅταν ἀκόμῃ στερεῖται ἐνσυνειδητοῦ σκέψεως, δύναται νὰ τύχῃ κατὰ πολὺ ἀνωτέρας ποιητικῆς ὑπολήψεως· διότι τὸ αἴσθημα εἶναι εἶδος τι σκέψεως ἄνευ τῆς δράσεως τοῦ σκέπτεσθαι, συλλαμβάνει δὲ τὴν ἀλήθειαν χωρὶς νὰ τὴν βλέπῃ. Ὅ,τι δὲ εἶναι λίαν ἄξιον σημειώσεως, τὸ αἴσθημα οὐδέποτε διαπράττει τὰ σφάλματα ἅπερ ἡ σκέψις διαπράττει. Ματαίᾳ τις διάκρισις ἐγένετο μεταξὺ καλαισθησίας καὶ κρίσεως. Ἡ καλαισθησία αὐτῆ αὐτῆ γεννᾷ τὴν κρίσιν.—

Ἡ κρίσις αὐτῆ καθ' ἑαυτὴν ῥίπτει εἰς εἰκασίας καὶ ἀμφιβολίας. Ἐνθὲνδε ὁ τύφος τῶν σκέψεων ὁ ἐκπλήττων ἡμᾶς παρά τισι τῶν σοδαροτέρων, καὶ μάλιστα, λεπτοτάτων φιλοσόφων, τῶν ὁποῦ ἡ καλαισθησία δὲν εἶναι ἀνάλογος πρὸς τὰς διανοητικὰς αὐτῶν ἀντιλήψεις, ἀνθρώπων ὡς ὁ Δόννης π. χ. οἵτινες, ἐκτὸς τυχαίων τινῶν προσωπικῶν ἐντυπώσεων, φαίνονται ὅτι βλέπουσι τὰ πράγματα οὐχὶ ὡς ἔχουσι, ἀλλὰ μόνον ὡς εἶναι δυνατόν νὰ σκεφθῆτι περὶ αὐτῶν. Ἐντεῦθεν δὲ καὶ τὸ θέλημα τῶν ποιητῶν ἐκείνων οἵτινες οὐδέποτε παραβιάζουσι τὴν ἀλήθειαν τοῦ αἰσθήματος, εἴτε προκειμένου περὶ πραγματικῶν, εἴτε περὶ φανταστικῶν πραγμάτων· οἵτινες εἶναι πάντοτε συνεπεῖς πρὸς τὸ θέμα των καὶ τὰς ἀπαιτήσεις των καὶ οἵτινες περιέρχονται τὸν μέγαν κύκλον τῆς φύσεως, οὐχὶ ὅπως τὴν σύγχυσιν προξενήσωσιν ἐν ἡμῖν καὶ ἐν αὐτοῖς, ἀλλ' ὅπως καταστήσωσιν ἡμᾶς καὶ ἑαυτοὺς εὐτυχεῖς. Καὶ, τύχῃ ἀγαθῇ, τὸ θέλημα τῶν δὲν εἶναι ἀσυμβίβαστον πρὸς τὸ μεγαλεῖον, μεθ' ὅσῃν καὶ ἂν ἔχωσιν οἱ ἄνθρωποι ἐπιθυμίαν νὰ κατατάττωσι τὴν δύναμιν τοῦ ἐπιβάλλειν ἀνωτέρω τῆς δυνάμεως τοῦ ἀρέσκειν. Ἡ ἀλήθεια οἷας δῆποτε φύσεως συντελεῖ εἰς τὸ μεγαλεῖον τοῦ γράφειν. Οὗτος εἶναι ὁ λόγος δι' ὃν τοιοῦτοι ποιηταὶ ὡς ὁ Ἀρισότος, καίπερ μὴ γράφοντες μετὰ σταθερᾶς λεπτομερείας τῆς σκέψεως καὶ τοῦ αἰσθήματος, ὡς ὁ Δάντης, δικαίως θεωροῦνται καὶ μεγάλοι καὶ θελκτικοί. Τὸ μεγαλεῖον αὐτῶν ἀποδεικνύεται διὰ τῆς αὐτῆς ἀληθείας περὶ

τὴν φύσιν, καὶ τῆς ἀδιαλείπτου ἰσχύος, εἰ καὶ διαφόρων πωσ. Ἡ ἐνέργειά των δὲν εἶναι τόσῳ πολυμερῆς καὶ βαρεῖα, ἢ σφαῖρά των ἔχει πλείονα ἔκτασιν ἢ ττον γόνιμον· ἀλλ' ἔχει ἴδια ἑαυτῇ θέλητρα ἅτινα τὸ ὑπερχειλίζον τῆς σκέψεως ἤθελε καταστρέψει, τοῦτέστι πολυτελείας, χάριτας γελώσας, εὐθυμίας τῆς ζωῆς· καὶ ὁ μὴ ἀναγνωρίζων τὴν καλλονὴν καὶ τὸ μεγαλεῖον τούτων ἀποδεικνύει ἀπλῶς ὅτι πάσχει ἔλλειψιν συμπαθείας. Πᾶς πλανήτης δὲν εἶναι ὁ Ἄρης ἢ ὁ Κρόνος· ὑπάρχει ἐπίσης ἢ Ἄφροδίτη καὶ ὁ Ἑρμῆς. Ὁ εἷς ἔχει τὴν μεγαλοφυΐαν τῶν μεσημβρινῶν, ὁ ἄλλος τὴν τῶν βορείων, καὶ ἄλλοι συνεννοῦσιν ἀμφοτέρας. Ὁ ἀναγνώστης ὅστις τυγχάνει ὑπεράγαν κουφόνους, ἢ ὑπεράγαν αἰσθητικὸς ὥστε ν' ἀγαπήσῃ τὸ ἔντονον οἰουδήποτε εἶδους, καὶ ὁ ὑπεράγαν σύννου, ἢ λίαν ἀμβλὺς ὥστε ν' ἀγαπήσῃ ἄλλο τι ἢ τὴν μεγίστην ἐνέργειαν τῆς σκέψεως καὶ τοῦ πάθους, πάσχουσιν ἐπίσης ἔλλειψιν ἀρμοδιότητος ἐξ ἰδιοσυγκρασίας, ὅπως ἀπολαύσωσιν ἐντελῶς τὸ ἐκ τῆς ἀναγνώσεως θέλητρον. Ὁ Ἀριστοτὸς ἐνίοτε λέγει ὠραῖα πράγματα ὡς ὁ Δάντης, καὶ ὁ Σπένσερ ὡς ὁ Σαιξπηρός· ἀλλὰ τὸ ἔργον ἀμφοτέρων εἶναι τὸ θέλγειν· καὶ ὅπως συμμερισθῶμεν τὴν ἀπόλαυσιν τοῦ θελήτρον αὐτῶν πληρέστατα, ἀνάγκη νὰ αἰσθανώμεθα τί ἐστὶ ποίησις ἐν γένει καὶ ἐν μέρει, ἀνάγκη νὰ γνωρίζωμεν ὅτι ὑπάρχουσι διάφορα ἄσματα τῶν σφαιρῶν, τινὰ πλουσιώτερα ὡς πρὸς τοὺς ἤχους, καὶ ἄλλα διαρκέστερα ὡς πρὸς τὸ θέλητρον· καὶ ὡς τὰ πρῶτα διεγείρουσιν ἐν ἡμῖν ἀδιαλείπτον τὴν σκέψιν καὶ τὸ πάθος, οὕτω τὸ δεύτερον εἶδος ἐμπνέει ἡμῖν συνεχῆ ἑναρμόνιον αἰσθησίν τῆς ἀληθείας καὶ τοῦ κάλλους, ἐν συνόλῳ ἴσως εὐαρεστοτέρας εἰ καὶ ἦττον διεγερτικῆς. Ὁ Ἀριστοτὸς π. χ. δὲν διηγεῖται ἱστορίαν τινὰ μετὰ τῆς συντομίας καὶ τῆς συγκεντρώσεως τοῦ πάθους τοῦ Δάντου· ἐκάστη φράσις δὲν εἶναι τόσῳ μεστὴ ὕλης, οὔτε τὸ ὕφος τόσῳ ἀνώτερον τῆς ἀδιαφορίας τοῦ πεζοῦ λόγου· οὐχ' ἦττον καταγοητευόμεθα ὑπὸ ἄλλου τινὸς εἶδους ἀληθείας, ἐπίσης χαρακτηριστικῆς τοῦ συγγραφέως, ἐπίσης πηγαζούσης ἐκ τῆς φύσεως, καὶ ὑποκαθιστώσης ὑγιῆ αἰσθησίν ἀπολαύσεως ἀντὶ ἐντόνου συγκινήσεως.

Ἀποκλειστικότης περὶ τὸ ἀγαπᾶν τοῦτο ἢ τὸ ἄλλο εἶδος τῆς ἀληθείας δεικνύει μόνον, εἴτε ὅτι τοῦ ἀναγνωστοῦ αἱ ἀντιλήψεις εἰσὶ περιορισμέναι, εἴτε ὅτι ἤθελε θυσιάσει αὐτὴν ταύτην τὴν ἀλήθειαν χάριν τοῦ παρ' αὐτοῦ εὐνοουμένου εἶδους αὐτῆς. Ὁ Σίρ Οὐάλτερ Ῥάλες, ὅστις εἶχε τὸν κάλαμον ἐπίσης ὀξὺν ὡς καὶ τὸ ξίφος, ἐδέχθη εὐφροσύνης μεστὸς τὴν «Μυθικὴν Βασιλίαν» τοῦ φίλου αὐτοῦ Σπένσερ, καὶ διὰ στίχων εἶπεν, ὅτι ὁ Πετράρχης δὲν θὰ ἠκούετο εἰς τὸ ἐξῆς καὶ ὅτι ἐν ὄλῃ τῇ Ἀγγλικῇ ποίησει οὐδὲν ἐξετίμα τοσοῦτον ὅσον τὰς ἐμπνεύσεις τοῦ νέου ποιητοῦ, καὶ ὅμως ὁ Πετράρχης μένει ἀθάνατος· οὔτε κατηργήθη ὁ Chanceer ὑπὸ τοῦ Σίρ Οὐάλτερ· καὶ ὁ Σαιξπηρός νομίζεται εἰπέρ ποτε πολῦτιμος. Καὶ βοτανικός τῆς τῆς αὐτῶ χρώμενος δικαίωματι ἠδύνατο νὰ εἶπῃ ὅτι αἱ μυρσῖναι καὶ αἱ δρῦς ἠδύναντο νὰ ἐξαφανισθῶσιν ἐπειδὴ ἐβλάστησαν αἱ ἀκακίαι. Τὰ

δημιουργήματα τοῦ ποιητοῦ, μάλιστα εἴτε μεγάλα εἴτε μικρὰ εἰσὶ ὅμοια τῶν τῆς φύσεως. Ὅπουδ' ἦποθι ἢ ἀλήθεια καὶ τὸ κάλλος δύνανται νὰ διαπλασθῶσιν ἐμμέτρως, εἴτε ἐν μεγάλῳ εἴτε ἐν σμικρῷ ποσῷ, καὶ ἀνταποκριθῶσι πρὸς τινὰ ἐπιθυμίαν αὐτῶν ἐν τῇ καρδίᾳ ἡμῶν, ἐκεῖ ἢ ποίησις εὐρίσκεται. Εἴτε εἰς μεγάλα καὶ ὠραῖα δημιουργήματα ὡς μέγα τι συμβεβηκός, εἴτε εἰς ἐπιβλητικὴν τινὰ δασώδη ἐρημίαν, εἴτε εἰς τὰ μέτρια καὶ σεμνὰ ὡς εἰς πρόσωπόν τι γλυκὺ, ἢ εἰς ἀνθοδέσμη ἴων· εἴτε εἰς τὰ ἔπη τοῦ Ὀμήρου, εἴτε εἰς τὸ ἐλεγεῖον τοῦ Γρέη, εἰς τοὺς γοητευτικοὺς κήπους τοῦ Ἀριστοῦ καὶ Σπένσερ, ἢ καὶ εἰς αὐτὰς τῶν χόρτων τὰς πρασιάς τῆς «Διδασκάλου» τοῦ Shenstone, τὸ παρηγόρημα τῆς ἀπλότητος μιᾶς καλύβης. Ὁ μὴ γινώσκων καὶ αἰσθανόμενος ταῦτα, πάσχει ἔλλειψιν τῆς ἀντιλήψεως τοῦ γενικοῦ χαρακτήρος τῆς Φύσεως αὐτῆς, ἣτις εἶναι Ποιήτρια καὶ εἰς μικρὸν καὶ εἰς μέγαν βαθμὸν, καὶ ἣτις προσκαλεῖ ἡμᾶς νὰ θαυμάσωμεν πάντα αὐτῆς τὰ δημιουργήματα· οὐχὶ βεβαίως διὰ τοῦ αὐτοῦ βαθμοῦ τοῦ θαυμασμοῦ, ἀλλ' ἀνευ ἀρνήσεως ἡμῶν τοιοῦτου ἐκτὸς πρὸς τὸ ἐλάττωμα. Δὲν δύναμαι νὰ φέρω εἰς πέρας τὸ δοκίμιον τοῦτο εἰμὴ ἀφοῦ ὑπομνήσω τρεῖς ἀξιωματικὸν λέξεις τοῦ Μίλτωνος, ὅστις εἶπεν ὅτι ἢ ποίησις ἐν συγκρίσει πρὸς τὴν ἐπιστήμην εἶναι «ἀπλῆ, ἠδυσπαθῆς καὶ ἐμπαθῆς». Διὰ τῆς λέξεως «ἀπλῆ» ἐννοεῖ ἀσύγχυτος καὶ αὐτόδηλος· διὰ τῆς λέξεως «ἠδυσπαθῆς» φαιδρὰ καὶ πλήρης εἰκόνων· διὰ τῆς λέξεως «ἐμπαθῆς» διεγερτικῆ καὶ ἐνθουσιαστικῆ. Εὐ οἶδα ὅτι διάφοροι ἐπεξηγήσεις ἐγένοντο τῶν λέξεων τούτων· ἀλλ' ἢ τοῦ λόγου ἀκολουθία φαίνεται μοι χρῆζουσα τῶν ἄνω εἰρημένων.

Ὅτι ὁ ποιητὴς ὀφείλει πρὸ πάντων νὰ καλλιεργήσῃ εἶναι ἢ ἀγάπη καὶ ἢ ἀλήθεια· ὅτι ὀφείλει ν' ἀποφεύγῃ ὡς δηλητήριον εἶναι τὸ ἐξίτηλον καὶ τὸ πλαστόν, ἢ τοι τὸ ἀβέβαιον καὶ τὸ ψευδές. Οὐδὲν ὠφελεῖ αὐτῷ ἐὰν ἐπαγγέλληται μόνον ὅτι ἔχει ζῆλον κατὰ τὴν στιγμὴν ἐκείνην. Ὁ ζῆλος του πρέπει νὰ ἦναι ἐκ φύσεως καὶ ἐξ ἔθους, γεννηθεὶς μετ' αὐτοῦ καὶ ἐμποῶν τὴν συναίσθησιν ὅτι εἶναι ἢ πολυτιμότερα αὐτοῦ κληρονομία. «Δὲν προσδοκῶ οὔτε ὠφέλειαν, οὔτε γενικὴν φήμην ἐκ τῶν συγγραμμάτων μου» λέγει ὁ Coleridge ἐν τῷ προλόγῳ τῶν ποιημάτων του· «καὶ θεωρῶ ἑμαυτὸν δαψιλῶς ἀνταμειφθέντα χωρὶς τούτων. Ἡ ποίησις ὑπῆρξεν εἰς ἐμὲ ἢ ἴδια αὐτῆς ὑπερβάλλουσα ἀμοιβή· ἐπράυνε τὰς λύπας μου· ἐπολυπλασίασε καὶ κατέστησε λεπτοτέρας τὰς χαράς μου· κατέστησε πολυτιμότεραν τὴν μονήρη μου ζωὴν, καὶ ἔδωκέ μοι τὴν συνήθειαν νὰ ἐπιθυμῶ ν' ἀνακαλύψω τὸ καλὸν καὶ τὸ ὠραῖον εἰς πᾶν ὅ,τι βλέπω καὶ μὲ περιστοιχίζει.»

«Ἡ ποίησις», λέγει ὁ Σχέλλης, αἶρει τὸ κάλυμμα ἀπὸ τῆς κεκρυμμένης καλλονῆς τοῦ κόσμου καὶ τὰ οἰκεῖα ἀντικείμενα παρίστησιν ὡς μὴ ἦσαν οἰκεῖα. Ἀναπλάττει πᾶν ὅ,τι περιγράφει, καὶ αἱ προσωποποιήσεις αἱ ἐξυφασμένα ἐν τῷ Ἡλυσίῳ αὐτῆς φωτὶ διαμένουσιν ἀπὸ τῆς στιγμῆς ἐκείνης ἐν τῷ πνεύματι ἐκείνων οἵτινες ἀπαξ ἐθεάθησαν αὐτῶν, ὡς μνημεῖα τῆς εὐγενοῦς καὶ ὑψηλῆς ἐκείνης εὐχαριστήσεως ἣτις

ἐξαπλοῦται ἐφ' ὄλων τῶν σκέψεων καὶ πράξεων μεθ' ὧν συνυπάρχει. Τὸ μέγα μυστήριον τῆς ἠθικῆς εἶναι ἡ ἀγάπη, ἥτοι ἀπαλλοτριώσις τις τῆς ἰδίας ἡμῶν φύσεως καὶ ταυτοποίησις τις ἡμῶν αὐτῶν μετὰ τοῦ ὑπάρχοντος ἐν τῇ σκέψει, τῇ πράξει καὶ τῷ προσώπῳ, ἀλλ' οὐχὶ τῷ ἡμετέρῳ. Ἄνθρωπός τις ὅπως ἢ λίαν ἀγαθὸς πρέπει νὰ φαντάζεται συντόνως καὶ περιληπτικῶς· πρέπει νὰ τίθηται εἰς τὴν θέσιν ἄλλου καὶ πολλῶν ἄλλων· αἱ ὀδῦναι καὶ αἱ ἡδοναὶ τοῦ εἶδους του πρέπει νὰ γείνωσιν αἱ ἴδιαι αὐτοῦ. Τὸ μέγα ὄργανον τοῦ ἠθικοῦ καλοῦ εἶναι ἡ φαντασία· καὶ ἡ ποίησις ὑπουργεῖ πρὸς τὸ ἀποτέλεσμα ἐνεργοῦσα ἐπὶ τῆς αἰτίας.»

Οὐδὲν ἤθελα προσθέσει ἐκουσίως μετὰ παραπλησίους ἐπιλόγους· ἀλλ' ἐπειδὴ πραγματεῖται περὶ ποιήσεως δύνανται νὰ τύχωσιν ἀναγνωστῶν οἵτινες ὑπολαμβάνουσιν ἑαυτοὺς ὑποχρέους νὰ ὑπερασπίσωσι τὴν ὑπεροχὴν τῶν οὕτω καλουμένων χρησίμων γνώσεων, θὰ ἦτο καλὸν νὰ προσθέσω, ὅτι ἐὰν ὁ ποιητὴς εἶναι συγγνωστός νὰ ἔχη ἀξιώσεις ἐπὶ τινος προτερήματος μᾶλλον ἄλλου τινός, ἐν συγκρίσει πρὸς ἄλλους περιφρονούντας αὐτοῦ, τὸ κύριον αὐτοῦ προτέρημα τοῦτο εἶναι ἡ δύναμις ἣν κερκῆται τοῦ μὴ περιφρονεῖν οὐδενός, οὔτε πλεονεκτημάτων διαφόρων τῶν ἑαυτοῦ, τοῦθ' ὅπερ παρέχει αὐτῷ αὐτὴ αὐτὴ ἡ ἰκανότης τῆς φαντασίας ἢς καταφρονοῦσι. Τὸ μεῖζον περιέχει τὸ ἔλαττον. Οὔτε παρατηροῦσιν οἱ τοιοῦτοι ὅτι ἡ ἀνικανότης αὐτῶν ὅπως ἐννοήσωσι τὸν ποιητὴν ἐλέγχει τὴν ὑποδεεστέραν τούτων φύσιν. Οὐδεὶς ἀναγνωρίζει τὴν ἀξίαν τῆς χρησιμότητος μᾶλλον τοῦ ποιητοῦ· οὗτος μόνος ἐπιθυμεῖ ὅπως ἡ ἐννοια τῆς λέξεως μὴ ὑστερήσῃ τοῦ μεγαλείου αὐτῆς, καὶ ἀποκλείσῃ τὰς εὐγενεστάτας ἀνάγκας τῶν ὁμοίων αὐτῷ πλασμάτων. Ὁ ποιητὴς ἐπίσης εὐχαριστεῖται π. χ. ἐπὶ τῇ εὐκολίᾳ τῇ χορηγούμενῃ αὐτῷ πρὸς ταχείαν μεταφορὰν διὰ τοῦ σιδηροδρόμου, ὡς καὶ ὁ μᾶλλον περιωρισμένος θετικὸς ἄνθρωπος, ὁ περιορίζων τὰ πλεονεκτήματα τοῦ σιδηροδρόμου εἰς τὴν μοναδικὴν στενὴν ἐκείνην ἰδέαν, ἢ ὡς ὁ μέγιστος ἀνὴρ ἐκεῖνος ὁ διττόφρων, ὅστις ποικίλλει τὴν μοναδικὴν ἐκείνην ἰδέαν παρεισάγων τὰ «κομβία του» καὶ τὸ «λαμπρόν του γεῦμα». Ὁ ποιητὴς ὅμως ἐκτὸς τῆς θετικῆς ὠφελείας τοῦ σιδηροδρόμου βλέπει ἐπίσης καὶ τὴν ωραιότητα τῆς χώρας δι' ἣς διερχεται, τῶν πόλεων, τοῦ οὐρανοῦ, τῆς ἀτμομηχανῆς αὐτῆς βροντῶσης καὶ ἀποπνεούσης φλόγας, σπινθηρας καὶ ἀτμὸν ὡς μαγικὸς ἵππος, ἐπίσης δὲ σκέπτεται περὶ τῶν αἰσθημάτων ἅτινα ἐμπνέουσιν ἴσως τοὺς ἡμίσεις τῶν ἐπιβατῶν καθ' ὁδόν, καὶ δὴ, καὶ περὶ τῶν τοῦ μεγάλου διττόφρονος ἀνθρώπου ἐκείνου· καὶ περαιτέρω τούτων ἀπάντων διαγινώσκει τὴν ἀνυπολόγιστον ὠφέλειαν, καὶ τὰς γνώσεις, καὶ τὸν ἐξευγενισμόν, καὶ τὴν ἀμοιβαίαν ὑπόληψιν, καὶ πανθ' ὅσα ἐν γένει προώρισται ἢ θαυμασία ἐφευρέσεις αὐτῆ νὰ διασπείρῃ ἐπὶ τῆς ὑδρογείου, ἴσως πρὸς μετατόπισιν καὶ τοῦ πολέμου αὐτοῦ, βεβαίως δὲ πρὸς διάδοσιν ἀπειραρίθμων εὐεργεσιῶν.

«Καὶ ὅμως κομβιοποιός τις ἐφεῦρε τὸν σιδηροδρόμον τέλος πάντων!» ἀνακράζει ὁ φίλος ἡμῶν. Συγγνώμην μοι,

ὁ ἐφευρετὴς ἦτο εὐπατρίδης τις. Ὁ κομβιοποιός εἶναι δυνατὸν νὰ τυγχάνῃ ἀξίος λόγου, καὶ ποιητικώτατος ἀνὴρ, ἀλλ' οὐχ' ἦττον δὲν ὑπῆρξεν ὁ πρῶτος ὅστις ἐφαντάσθη τὴν ἰδέαν τῶν γιγαντιαίων δυνάμεων τοῦ συνδυασμοῦ τοῦ ὕδατος μετὰ τοῦ πυρός· ὁ πρῶτος ὅστις ἐσκέφθη περὶ τοῦ ποιητικώτατου τούτου μικροῦ μέρους τῆς ἐπιστήμης ἦτο εὐπατρίδης τις. Εὐγενῆς τις λοιπὸν πρῶτον ἐφεῦρεν αὐτόν· πλοίαρχός τις πρῶτος ἐφήρμοσεν αὐτόν· καὶ κομβιοποιός τις ἐτελειοποίησεν αὐτόν. Ὁ δὲ πρῶτος ὅστις ἐνέπνευσε τοιαύτας σκέψεις εἰς τὸν εὐγενῆ, ὑπῆρξεν ὁ μέγας φιλόσοφος Βάκων ὅστις εἶπεν ὅτι, «ἡ ποίησις ἔχει τι θεῖον ἐν ἑαυτῇ, καὶ ὑπάρχει ἀναγκαῖα πρὸς ἰκανοποίησιν τοῦ ἀνθρώπου».

(Ἐκ τοῦ Ἀγγλικοῦ)

Ο Ι ΙΑΣΟΝΙΔΗΣ

Ἡ σοφὴ παιδαγωγὸς Ἐλισάβετ Λεμοννιέρου ὀλίγας ἡμέρας πρὸ τοῦ θανάτου της, καλέσασα περὶ αὐτὴν τὰς μαθητριάς, εἶπεν εἰς αὐτάς:

«Προσφιλεῖς μοι, προσέχετε νὰ ἦσθε πρὸς ἑαυτὰς αὐστηρότεροι παρ' ὅσον σὰς ἐφάνησάν ποτε οἱ γονεῖς καὶ οἱ διδάσκαλοι. Ἐξετάζετε τὴν συνείδησίν σας συνεχῶς, καὶ ἐρευνᾶτε ἑαυτὰς κατὰ πόσον τὰ διανοήματά σας εἶναι δίκαια, καὶ κατὰ πόσον αἱ πράξεις σας εἶναι χρησταί. Ἔστέ ἀγρυπνοὶ, καὶ ἔστέ κύριαι ἑαυτῶν· μὴ ὑπέικετε τυφλῶς εἰς τὰς ὁρμὰς ἢ εἰς τὰ αἰσθήματα, ἀλλὰ φωτίζετε αὐτὰ διὰ τῆς δαδὸς τοῦ ὀρθοῦ λόγου. Κόρη ὑπ' ἄλλου φυλαττομένη, οὐδέποτε φυλάττεται καλῶς, ὅσον αὐτὴ ἑαυτὴν φυλάττουσα.

» Ἀγαπάτε τὴν ἀρετὴν, τὴν ἀγαθότητα, τὴν καρτερίαν, τὴν εἰλικρίνειαν, τὴν δικαιοσύνην· καταστήσατε τοὺς διαλογισμοὺς καὶ τὰς συμπαθείας σας καθαρὰς καὶ ἀγνάς, καὶ συμμορφώσατε τὰς πράξεις πρὸς τοὺς διαλογισμοὺς σας.

» Πολλάκις ἠκούσατε περὶ τῶν κινδύνων οἵτινες περιπολοῦσι τὰς νεάνιδας· οἱ κίνδυνοι οὗτοι εἶναι πραγματικοί, ἀλλὰ πᾶσα νεᾶνις ἔχει δύο τρόπους παντοδύναμους πρὸς ἀποφυγὴν αὐτῶν· τὴν ἐφ' ἑαυτῆς ἀγρυπνίαν, καὶ τὴν τελείαν πίστιν εἰς τὴν ἀγάπην καὶ τὴν φρόνησιν τῆς μητρὸς αὐτῆς.

» Φυλάξατε, προσφιλεῖς μοι, ὡς κόρην ὀφθαλμοῦ τὴν ἀγνότητα, τὸ μέγα τοῦτο κληροῦχημα τῆς γυναικός, δι' ὃ νῆα μὲν θαυμάζεται, ὠριμος δὲ τιμᾶται, γραῖα δὲ σεβάζεται. Μηδέποτε λησμονῆτε ὅτι ἕκαστον ὄν φέρει ἐν ἑαυτῷ τοὺς ἀληθεῖς αὐτοῦ θησαυροὺς, καὶ ὅτι μόνον διὰ τῆς ἀρετῆς κατορθοῦται ἡ καρποφορία τῶν θησαυρῶν τούτων.

» Γινώσκετε δι' ὀπόσης ἀγαλλιάσεως πληροῦτε τὰς ψυχὰς ἡμῶν ἀκολουθοῦσαι τὴν ὁδὸν τῆς ἀρετῆς! Αἰτεῖτε παρὰ τοῦ Θεοῦ συνεχῶς ὅπως σὰς στηρίξῃ ἐν αὐτῇ· οὐδέποτε ἐκλείπει ἡ ὑποστήριξις τοῦ Ὑψίστου, ἀλλὰ πρέπει καὶ νὰ καθίσταται τις ἀξίος αὐτῆς».

Ο ΠΕΡΙΗΓΗΤΗΣ

ΣΚΗΝΑΙ ΔΙΑΛΟΓΙΚΑΙ

ΥΠΟ

ΟΚΤΑΒΙΟΥ ΦΕΓΙΕ

ΠΡΟΣΩΠΑ

ΛΑΥΡΑ ΔΕΒΡΕΒΙΑ, νέα χήρα.

ΕΡΡΙΚΟΣ ΔΑΔΒΡΕ, εξάδελφος της.

Υποκόμης ΔΕΣΚΑΡΕΛ.

Βαρών ΔΕΜΟΡΝ-ΩΒΡΕ, δικαστής.

ΘΗΡΕΣΙΑ, Θαλαμηπόλος τῆς Λαύρας

ΠΕΤΡΟΣ, υπηρέτης.

(Ἡ σκηνὴ σύγχρονος.)

ΣΚΗΝΗ ΠΡΩΤΗ

ΕΡΡΙΚΟΣ εἶτα ΘΗΡΕΣΙΑ

ΕΡΡΙΚΟΣ

(Εἰσέρχεται ἀπὸ τοῦ βάθους, διανοίγων μετὰ δισταγμοῦ τὴν θύραν :)

Κάνεις; ὦ! μοῦ φαίνεται ὡς νὰ εὐρίσκωμαι εἰς τὸν μαγικὸν πύργον τῆς Ὁραίας τοῦ μύθου Κάνεις πουθενά Τί κακορριζικός ὑπηρεσία! — (Παρατηρῶν (ἐργόχειρον ἐπὶ μονόποδός τινος μικρᾶς στρογγύλης τραπέζης) ὦ! ἐργάζεται λοιπὸν τώρα! Αὐτὸ εἶνε πρόοδος! Τράπεζα ἐτοιμῆ Μὰ πῶς; τρώγουν ἐδῶ; Δὲν εἶνε αἶθουσα ἐστιατορίου ἐν τούτοις ὁ θάλαμος οὗτος, κάθε ἄλλο. Τί ἀταξία!

ΘΗΡΕΣΙΑ

(Εἰσερχομένη ἀποτόμως δεξιόθεν καὶ ἀποτεινομένη πρὸς τὸν ἐστραμμένα πρὸς αὐτὴν τὰ νῶτα ἔχοντα Ἑρρίκον :)

ΕΡΡΙΚΟΣ

(Στρεφόμενος ζωηρῶς :)

Ἄ! μὲ συγχωρεῖτε, δεσποινίς! Ἐκτύπησα ἔξωθεν ἀλλὰ κάνεις δὲν μοῦ ἀπήντησεν ἐπίσης ματαιῶς ἀνεζήτησα καὶ εἰς τὴν εἴσοδον τῆς ὑπηρεσίας κάνένα ὥστε ἐτόλμησα νὰ εἰσέλθω ἐνταῦθα ἄνευ ὁδηγοῦ. Δὲν μὲ ἀναγνωρίζετε λοιπὸν, δεσποινίς Θηρεσία;

ΘΗΡΕΣΙΑ

(Ἐκπλησσομένη :)

Ἄληθῶς! Δὲν εἶσθε, νομίζω, ὁ κύριος Ἑρρίκος;

ΕΡΡΙΚΟΣ

Δύνασαι νὰ ἦσαι βεβαία περὶ τούτου, τέκνον μου. Ἄλλὰ πῶς; ἤλλαξα λοιπὸν τόσον πολὺ ἐντὸς πέντε ἐτῶν;

ΘΗΡΕΣΙΑ

Κατὰ τὰ φαινόμενα

ΕΡΡΙΚΟΣ

Ὡς τόσον, ναί ἐμαύρισα πολὺ, δὲν ἔχει οὕτω; καὶ ἔπειτα ἴσως καὶ ἐγήρασα πῶς;

ΘΗΡΕΣΙΑ

ὦ ὄχι! Δὲν εἶπα, ὅτι ἐγήράσατε ἐξ ἐναντίας ἤμπορῶ νὰ σᾶς εἶπω, ὅτι σᾶς εὐρίσκω Μὲ μίαν λέξιν, φαίσεσθε ὀλιγώτερον μελαγχολικὸς παρὰ ἄλλοτε.

ΕΡΡΙΚΟΣ

Λοιπὸν ἤμην μελαγχολικὸς ἄλλοτε; Ναί Ἄλλ' ἐταξίδευσσα πολὺ Καὶ ἀληθῶς αὐτὸ πολὺ μὲ ὠφέλησε, καθ' ὅλα. Καὶ οὐ, Θηρεσία; ὦ! σὺ εἶσαι πάντοτε ζωηρὰ καὶ φαιδρὰ· ποτὲ δὲν ἦσο μελαγχολικὴ σύ.

ΘΗΡΕΣΙΑ

(Γελῶσα :)

ὦ ποτέ!

ΕΡΡΙΚΟΣ

(Γελῶν μετ' αὐτῆς :)

Ποτέ! Ποτέ! Ἄλλ' εἶπέ μου, καλὴ μου κόρη, δύναμαι νὰ ἴδω τὴν ἐξαδέλφην μου ἢ τὸν σύζυγόν της; Εὐρίσκονται εἰς τὴν οἰκίαν;

ΘΗΡΕΣΙΑ

(Ἡσύχως ὅλως καὶ χωρὶς ν' ἀλλάξῃ τόνον :)

Ὅχι, κύριε Ἡ κυρία ἐξήλθεν, ὁ δὲ κύριος ἔχει ἀποθάνει.

ΕΡΡΙΚΟΣ

(Ἐμβρόντητος· ζωηρῶς :)

Πῶς; ὁ κύριος ἀπέθανε! Τί μὲ λέγεις; (Ταπεινῶν αἰφνιδίως τὴν φωνήν :) Πῶς; ἀπέθανεν ὁ Γάστων;

ΘΗΡΕΣΙΑ

Μάλιστα, κύριε Δὲν τὸ ἐγνωρίζατε;

ΕΡΡΙΚΟΣ

Ποσῶς Ἐγκατέλειψα τὴν Γαλλίαν καὶ τὴν Εὐρώπην πρὸ πέντε ἡδὴ ἐτῶν Φθάνω ἐκ τῆς κεντρῶας Ἀμερικῆς, ἐκ τοῦ βάθους τῶν ἐρήμων (Ταπεινῶν ἐκ νέου τὴν φωνήν, μετὰ τόνου καταπλήξεως :) Πῶς! Ἀπέθανεν ἀληθῶς;

ΘΗΡΕΣΙΑ

Μάλιστα, κύριε, μάλιστα!

ΕΡΡΙΚΟΣ

Μὰ εἶσαι βεβαία;

ΘΗΡΕΣΙΑ

Βεβαιοτάτη, κύριε, βεβαιοτάτη! Θὰ σᾶς γελάσω;

ΕΡΡΙΚΟΣ

Ὅχι! Θεέ μου! Θεέ μου! Τί εἶδησις τῆ ἀληθεία! Κάθε ἄλλο ἠλπίζα ν' ἀκούσω, κάθε ἄλλο (Ὁς μονολογῶν) Χθὲς τὸ ἐσπέρας ἀπεβίβασθην εἰς Χερβοῦργον, σήμερον τὴν πρωίαν ἐπέβην τῆς ἀμαξοστοιχίας τῶν Παρισίων, ὅπου ἐγνώριζα ὅτι ἡ οἰκία των ἦτο ἐκεῖ που εἰς τὰ πέριξ Κατῆλθον εἰς τὸν σταθμὸν τοῦ Βρεβιλ διὰ νὰ τοὺς εἶπω κα λ' ἢ μ ε ρ α διερχόμενος Καὶ αἴφνης τί ἀκούω; Ὅτι ἐπέσκηψε καταστροφή! (Πρὸς τὴν Θηρεσίαν ταπεινῶν τὴν φωνήν :) Καὶ πόθεν προῆλθεν ὁ θάνατος; εἶπέ μου!

ΘΗΡΕΣΙΑ

ὦ! κύριε, ἀπλούστατα· ἀπὸ ἐν κρουολόγημα εἰς τὸ κунήγιον.

ΕΡΡΙΚΟΣ

('Αφηρημένος:)

'Από ἓν κρουολόγημα εἰς τὸ κυνήγιον! Εἶνε νὰ μὴ τὸ πιστεύσῃ κάνεις! Ταλαίπωρε νέε!—(Συνερχόμενος:)
Καὶ πότε ἀπέθανε;

ΘΗΡΕΣΙΑ

Πρὸ δεκαοκτῶ μηνῶν, κύριε.

ΕΡΡΙΚΟΣ

Δέκα ὀκτῶ μηνες 'Ἦδη; 'Αληθῶς; (Καθ' ἑαυτὸν:) 'Εσκοτίσθην καθ' ὀλοκληρίαν! Οὔτε μία ἰδέα δὲν μοῦ ἔρχεται Ποτὲ δὲν τὸ ἤλπιζα αὐτό Εἶμαι ὡς ξεμωραμένος ὡς ἠλίθιος!

ΘΗΡΕΣΙΑ

'Αλλὰ ἤμπορεῖτε νὰ ἰδῆτε τὴν κυρίαν Δὲν θὰ ἀργήσῃ νὰ ἐπιστρέψῃ Εἶνε ἐδῶ πολὺ πλησίον, εἰς κάτι γείτονας.

ΕΡΡΙΚΟΣ

'Αχ! 'Ω ὄχι! Φεύγω καὶ ἐπιστρέφω. 'Ἡ ἐπίσκεψίς μου θὰ ἦτο πολὺ ἀδιάκριτος εἰς τὴν περίστασιν ταύτην.

ΘΗΡΕΣΙΑ

'Αλλὰ, κύριε, εἶνε τὸρα δεκαοκτῶ μηνες ἔκτοτε!

ΕΡΡΙΚΟΣ

'Αναμφιβόλως Εἶνε δέκα ὀκτῶ μηνες διὰ σᾶς ἀλλὰ δι' ἐμὲ εἶνε μόλις πέντε λεπτά Καὶ οὔτε ἀκόμη! Συνεδεόμην, ὡς γνωρίζεις, μετ' αὐτοῦ, ὄχι δηλαδὴ καὶ διὰ σχέσεων τόσῳ πολὺ στενῶν, ἀλλὰ τέλος πάντων ἡμεθα σύντροφοι 'Ωστε ἡ θέα μου ἡ παρουσία μου ἠδύνατο ν' ἀνανεώσῃ τὴν θλιψὴν τῆς χηρείας της.

ΘΗΡΕΣΙΑ

'Αλλὰ καὶ ἐγὼ σᾶς λέγω, ὅτι θὰ συμβῆ τὸ ἐναντίον Θὰ εὐχαριστηθῆ.

ΕΡΡΙΚΟΣ

(Παραδεδομένος εἰς τὰς σκέψεις του:)

Πιστεύεις, Θηρεσία;

ΘΗΡΕΣΙΑ

Βεβαιότατα! 'Ἡ κυρία ἔχει μεγάλην ἀνάγκην εὐχαρίστων καὶ τερπνῶν διαχύσεων Δὲν διαγίβει βίον φαιδρὸν εἰς τὴν ἐξοχήν Καὶ μετ' αὐτὴν ἀσθενῆ θεῖόν της μάλιστα

ΕΡΡΙΚΟΣ

'Α! Κατοικεῖ μαζί της ὁ θεῖός της;

ΘΗΡΕΣΙΑ

Μάλιστα, κύριε 'Αφ' οὗτου ἐχέρησε Διὰ τὸν κόσμον, ἐννοεῖτε.

ΕΡΡΙΚΟΣ

Κάλλιστα! Λαμπρά! 'Αλλὰ ἄκουσε, Θηρεσία, χωρὶς ἄλλο θὰ ἐπιστρέψω Τώρα ὅμως ἤθελα νὰ ἐφευγα Καὶ ἐπειδὴ ὅταν ἤλθα ἀπέπεμψα τὸ ὄχημα τὸ ὁποῖον με εἶχε φέρει ἐκ τοῦ σταθμοῦ, θὰ εἶνε δυνατὸν νὰ εὔρω κἀνὲν ἄλλο εἰς τὸ χωρίον;

ΘΗΡΕΣΙΑ

Δὲν εἶνε ἐδῶ κἀνὲν.

ΕΡΡΙΚΟΣ

'Ω! ὦ! Πηγαίνω τότε πεζὸς ἕως τὸν σταθμόν.

ΘΗΡΕΣΙΑ

Ναί, ἀλλὰ γνωρίζετε, ὅτι δὲν ἔχει συρμόν διὰ τοὺς Παρισίους πρὸ τοῦ μεσονυκτίου;

ΕΡΡΙΚΟΣ

Αἴ! Καλὰ λοιπόν· θὰ περιμένω ἕως τότε.

ΘΗΡΕΣΙΑ

'Αλλὰ δὲν παρετηρήσατε ὅτι δὲν ὑπάρχει οὔτε καφενεῖτον κᾶν εἰς τὸν σταθμόν;

ΕΡΡΙΚΟΣ

Δὲν ὑπάρχει καφενεῖτον!; 'Ω! Αὐτὸ εἶνε ἀνιάρων!—'Αλλὰ τέλος πάντων!—'Εμπρὸς, χαῖρε, τέκνον μου! Εἰπέ εἰς τὴν κυρίαν σου, ὅτι διερχόμενος ἐντεῦθεν ἤλθον ὅπως τῇ προσφέρω τὰ σέβη μου· ἀλλ' ὅτι μαθὼν τὸ τρομερὸν δυστύχημα ὅπερ τὴν ἐπληξε ('Ακούεται αἴφνης ἀπὸ γειτονικοῦ δωματίου φαιδρὸν καὶ γοργὸν ἐπὶ κλειδοκυμβάλου ἀνακρουόμενον τεμάχιον. 'Ο 'Ερρίκος διακόπτεται· εἶτα ταπεινῶν τὴν φωνήν:)' Τί εἶνε αὐτό;

ΘΗΡΕΣΙΑ

Φαίνεται θὰ ἐπέστρεψεν ἡ κυρία.

ΕΡΡΙΚΟΣ

Πῶς; Καὶ ἤρχισεν ἤδη ἐκ νέου τὸ κλειδοκύμβαλον;

ΘΗΡΕΣΙΑ

'Αλλὰ, κύριε 'Αφοῦ ἀπέρασαν τὸρα πλέον δεκαοκτῶ μηνες!

ΕΡΡΙΚΟΣ

('Ἐν μεγάλῃ συγκινήσει καὶ παραχῆ:)

Εἶνε δίκαιον! Λησμονῶ πάντοτε Καὶ ἔπειτα 'Αλλὰ, νὰ σοῦ εἰπῶ Νά! Πάρε δύο ναπολεόνια καὶ βοήθησόν με νὰ ἐξέλθω χωρὶς νὰ παρατηρηθῶ.

ΘΗΡΕΣΙΑ

Εὐχαριστῶ, κύριε Πηγαίνω νὰ εἰδοποιήσω τὴν κυρίαν (Διευθύνεται πρὸς τὴν ἀριστερᾶ θύραν.)

ΕΡΡΙΚΟΣ

(Πειρώμενος νὰ τὴν ἐμποδίσῃ:)

Θηρεσία! Σ' ἐξορκίζω!

ΘΗΡΕΣΙΑ

Τώρα πλέον δὲν εἶσθε διόλου μελαγχολικός καὶ θὰ τὴν διασκεδάσετε!

('Ἐξέρχεται ἀριστερόθεν.)

ΣΚΗΝΗ ΔΕΥΤΕΡΑ

ΕΡΡΙΚΟΣ μόνος, εἶτα ΛΑΥΡΑ.

ΕΡΡΙΚΟΣ

(Καλῶν αὐτὴν ταπεινῆ τῇ φωνῇ:)

Θηρεσία! (Τείνει τὸ οὖς μετ' ἀγωνίας:) Τὸ κλειδοκύμβαλον εἰσῆλθε Τετέλεσται!—Τώρα δὲν μένει παρὰ νὰ προσενεχθῶ ὡς ἐμπρέπει τοῦλάχιστον 'Εγὼ, ὅστις ἐνόμιζον ἑαυτὸν τελείως ἰαθέντα! Καὶ πράγματι εἶχον ἤδη ἐντελῶς θεραπευθῆ!—'Αν ποτε θεραπευθῆται τις ἀπὸ τοιοῦτου πάθους.—'Αλλὰ νὰ τὴν ἐπανεύρω αἴφνης χήραν! εἶνε νὰ μὴ παραχθῆ κανεὶς; νὰ μὴ παραχθῆ ἐκ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΑ
ΓΕΩΡΓΙΟΣ Α΄.
ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ
ΓΛΥΠΤΙΚΟΝ ΕΡΓΟΝ Γ. ΒΡΟΥΤΟΥ
(Ἐκ φωτογραφίας τοῦ κ. Μωραΐτου)

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΑ
Ο Λ Γ Α
ΒΑΣΙΛΙΣΣΑ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ
ΓΛΥΠΤΙΚΟΝ ΕΡΓΟΝ Γ ΒΡΟΥΤΟΥ
(Εκ φωτογραφίας τοῦ κ. Μωραΐτου)

βαθέων; . . . Χωρίς νὰ λάβωμεν ὑπ' ὄψιν, ὅτι μέλλω ἀναγκαίως ν' ἀνοίξω ἐκ νέου τὴν πηγὴν τῶν δακρῶν της. . . . νὰ παραστῶ ἴσως εἰς σκηνὰς ἀπελπισίας. . . . Βεβαίως θὰ ἐλάτρευε τὸ ζῶον ἐκεῖνο! (διορθῶν ἑαυτὸν:) τὸν ταλαίπωρον Γάστωνα!

ΛΑΥΡΑ

(εἰσερχομένη ἀριστερόθεν· φαιδρῶς:)

Πῶς; εἶνε δυνατόν; ὦ τί εὐχάριστος ἐκπληξίς!

(τῷ τείνει τὴν χεῖρα.)

ΕΡΡΙΚΟΣ

(μετὰ στενοχωρίας:)

Ἄκριθί μου ἐξαδέλφη!

ΛΑΥΡΑ

Ἐν τούτοις ἐπίστευον, ὅτι εὐρίσκεσθε εἰς τοὺς Ἀντίποδας!

ΕΡΡΙΚΟΣ

Ἐκεῖθεν ἔφθασα πρὸ μικροῦ καὶ ζητῶ συγγνώμην, ἐξαδέλφη μου, ὅτι τόσο ἀτόπως ἴσως ἤλθον νὰ σὰς ἐνοχλήσω ἐν τῷ πένθει σας. . . . ὅπερ ὅμως ἠγνόουν. . . .

ΛΑΥΡΑ

(ἀναμνησχομένη ὅτι εἶνε χήρα καὶ ἀλλάσσοσα τόνον:)

Πῶς; δὲν ἐγνωρίζετε;

ΕΡΡΙΚΟΣ

Παντελῶς! Μόλις πρὸ στιγμῶν τιῶν τὸ ἔμαθον παρὰ τῆς θαλαμηπόλου σας. . . . Μὲ βλέπετε; ἀκόμη καλὰ καλὰ δὲν ἐξωκειώθη πρὸς τὸ τρομερὸν ἄκουσμα.

ΛΑΥΡΑ

(μετὰ στενοχωρίας.)

Ἄ! ναί! ὀδυνηροτάτη ἀπώλεια!

(Ὁ Ἑρρίκος, ἀμηχανῶν τί νὰ εἴπῃ, ἐκπέμπει στεναγμὸν θλίβων περιπαθῶς τὴν χεῖρά της.)

ΛΑΥΡΑ

(μετὰ θλιβεροῦ τόνου, ὡς ἄνω:)

Ἐγὼ, τὴν ὁποῖαν ἐγνωρίσατε τόσοσιν ζωηράν τόσοσιν φαιδράν τόσοσιν εὐθυμον πάντοτε, ἐνθυμεῖσθε;

ΕΡΡΙΚΟΣ

Ἄχ! ναί, Θεέ μου! Τί νὰ κάμη τις; Τοιοῦτος ὁ βίος! . . . καὶ δυστυχῶς κατὰ παρομοίων συμφορῶν πᾶσα παρηγορία ἀποβαίνει ἀνίσχυρος. . . . Ὁ χρόνος. . . . ὁ χρόνος μόνος. . . .

ΛΑΥΡΑ

Οἱμοί! Θεέ μου, μάλιστα!

ΕΡΡΙΚΟΣ

Καὶ κατοικεῖτε ἐνταῦθα μετὰ τοῦ θείου σας, ὡς ἔμαθον;

ΛΑΥΡΑ

Μάλιστα, ἐξαδέλφί μου· ὁ καλός μου θεὸς εἶχε τὴν καλωσύνην νὰ ἔλθῃ νὰ συγκατοικήσωμεν ἀφ' ὅτου. . . .

ΕΡΡΙΚΟΣ

Συνέβη ἢ καταστροφὴ;

ΛΑΥΡΑ

Μάλιστα.

ΕΡΡΙΚΟΣ

Καὶ εἶνε ὑγιής ὁ θεὸς σας;

ΛΑΥΡΑ

Ὅχι τόσοσιν προσεβλήθη ἀπὸ ποδάγραν.

ΕΡΡΙΚΟΣ

Ἄληθῶς; ὦ τὸν δυστυχή! Θὰ εἶνε ὅμως, δὲν ἀμφιβάλλω, πολὺ εὐχαριστημένος, ἔχων νοσοκόμον ὡς ὑμᾶς! Λοιπὸν, ἀκριθί μου ἐξαδέλφη, σὰς εὐχαριστῶ διὰ τὴν τόσοσιν φιλικὴν ὑποδοχὴν ἧς με ἠξιώσατε. . . . Εἶσθε ἀπείρως καλὴ καὶ εὐγενὴς συγχωρήσατά μοι τὴν ἀδιακρίσιάν μου. . . . ἀλλὰ δὲν ἐπιθυμῶ καὶ νὰ τὴν παρατείνω. . . . ἀναχωρῶ. . . .

ΛΑΥΡΑ

Πῶς; ἀπέρχεσθε; Καὶ ποῦ μεταβαίνετε;

ΕΡΡΙΚΟΣ

Εἰς τὸν σταθμὸν, ἐνῶ συγχρόνως διὰ νὰ ὑπάγω ἕως ἐκεῖ θὰ κάμω καὶ ἓνα μικρὸν περίπατον. Εἶνε ὡραία ἑσπέρα ἀπόψε.

ΛΑΥΡΑ

Ὅχι καὶ τόσοσιν! Χιονίζει!—Καὶ ἔπειτα, τί τρόποσιν εἶνε αὐτός! Δὲν δύνασθε, δὲν πρέπει, δὲν ἐπιθυμῶ νὰ με ἀφήσετε τόσοσιν ταχέως, μόλις μετὰ πέντε λεπτά, ὕστερον ἀπὸ πέντε ἔτη ἀπουσίας. . . . Συγγενής! παλαιὸς φίλος! Ἄλλως, βεβαίως δὲν θὰ ἐδειπνήσατε. . . . Ποῦ θὰ δεῖπνήσητε;

ΕΡΡΙΚΟΣ

ὦ! ἐξαδέλφη μου! εἶς ταξειδιώτης ὡς ἐγώ!

ΛΑΥΡΑ

Εἰς ταξειδιώτης, ὡς ὑμεῖς, τρώγει ὅπως ὄλος ὁ κόσμος. . . . Καθήσατε νὰ δεῖπνήσωμεν μαζὶ καὶ κατόπιν σὰς παραχωρῶ τὴν ἄμαξάν μου διὰ νὰ μεταβῆτε εἰς τὸν σταθμὸν. . . . Καὶ μάλιστα ὅπου δεῖπνῶ μόνη ἀπόψε. . . . ὁ θεὸς μου εἶνε κληνῆρης καὶ, καθὼς βλέπετε, διέταξα καὶ μοι παρέθεσαν τὴν τράπεζαν ἐδῶ εἰς τὸν θάλαμον τοῦτον πλησίον τῆς ἐστίας, διότι ἡ αἶθουσα τοῦ ἐστιατορίου εἶνε πολὺ ψυχρά.

ΕΡΡΙΚΟΣ

ὦραία ἰδέα, τῷ ὄντι.

ΛΑΥΡΑ

Λοιπὸν, μείνατε! Θὰ τὸ θεωρήσω ὡς εὐεργεσίαν.

ΕΡΡΙΚΟΣ

Ἐὰν τὸ θεωρήσητε ὡς εὐεργεσίαν, ἐξαδέλφη μου! (τὴν παρατηρεῖ περιέργως καθ' ὅλον τὸν διάλογον τοῦτον.)

ΣΚΗΝΗ ΤΡΙΤΗ

Οἱ αὐτοί, ΠΕΤΡΟΣ, κομίζων τὸν ζωμόν.

ΛΑΥΡΑ

Λοιπὸν τὰ εἶπομεν, δὲν ἔχει οὕτω;—Πέτρε, παράθεσον εἰς τὴν τράπεζαν σκεύη καὶ διὰ τὸν κύριον Δαλβρέ. (Πλησιάζει αὐτῷ καὶ τῷ ὀμιλεῖ ταπεινοφώνως ἐπὶ τινὰς στιγμᾶς· εἶτα ἐπανερχεται πλησίον τοῦ Ἑρρίκου:). . . . Θὰ μοὶ διηγηθῆτε τὰ ταξειδιά σας καὶ θὰ σὰς ἐξιστορήσω τὰς θλίψεις μου. . . . Ἐκεῖ! Καθήσατε ἐκεῖ!

(Παρακάθηνται πρὸ μικρᾶς τραπέζης.)

ΠΕΤΡΟΣ

(Ἄφωσ' ἄφωσ' πρῶτον παρέθηκεν εἰς τὴν κυρίαν του, τείνει πινάκιον ζωμοῦ πρὸς τὸν Ἑρρίκον φιλοφρόνως:)

Ἐπιθυμεῖτε ζωμόν;

ΕΡΡΙΚΟΣ

(Σοβαρῶς·)

Εὐχαρίστως (τρώγων· μετὰ τόνου θλιβεροῦ·) Θεέ μου! Δὲν ἐπιθυμῶ, ἐξαδέλφη μου, ν' ἀναξέσω τὰς μόλις ἐπουλωθείσας πληγὰς τῆς καρδίας σας. . . . Ἄλλὰ δὲν ἐπιθυμῶ ἐπίσης ἐξ ἄλλου καὶ νὰ σὰς φανῶ ἀδιάφορος. . . . Ἐπιτρέψατέ μοι ὅθεν νὰ σὰς ἐρωτήσω περὶ τινων λεπτομερειῶν τοῦ ὀδυνηροῦ τούτου περιστατικοῦ.

ΛΑΥΡΑ

*ὦ! Προσπαθῶ τόσο νὰ τὸ λησμονήσω, καὶ ὅμως. . . .

ΕΡΡΙΚΟΣ

Πολὺ φυσικά, ἀδυνατεῖτε νὰ τὸ κατορθώσητε. . . . Καὶ ἐπῆλθεν ἀπροόπτως καὶ ταχέως τὸ δυστύχημα;

ΛΑΥΡΑ

*ὦς κεραυνός!

ΠΕΤΡΟΣ

*Ἐπιθυμεῖ ὁ κύριος καὶ ὀλίγη γλῶσσαν καπνιστήν;

ΕΡΡΙΚΟΣ

Εὐχαρίστως, φέρε.

ΛΑΥΡΑ

(Πρὸς τὸν Πέτρον·)

Πρόσφερε λοιπὸ οἶνον τοῦ Π ο ρ τ ῶ εἰς τὸν κύριον Δαλδρέ! (Πρὸς τὸν Ἑρρίκον·) Βλέπετε; Ἐνθυμοῦμαι τὸν οἶνον τὸν ὁποῖον προτιμάτε.

ΕΡΡΙΚΟΣ

(*Υποκλινόμενος·)

*Ἀληθῶς, ἐξαδέλφη μου, εἶθε περιποιητικωτάτη!

(*Ὁ Πέτρος ἐξέρχεται. Ἐνόσφ οὗτος εἶνε ἐκτὸς τῆς σκηνῆς, ἡ Λαύρα καὶ ὁ Ἑρρίκος διαλέγονται ζωηρότερον καὶ φαιδρότερον. Ἄμα εἰσέρχεται, ἀναλαμβάνουσι τόνον σοβαρῶς θλιβερόν, ὅπερ δὲν διαφεύγει τὴν προσοχὴν του.)

ΛΑΥΡΑ

(Ζωηρότερον·)

*Ἀχ! Μὲ εὑρετε πολὺ μεταβεβλημένην, ἐξαδέλφῃ μου, πολὺ καταβληθεῖσαν ὑπὸ τῆς θλίψεως, δὲν ἔχει οὕτω;

ΕΡΡΙΚΟΣ

(Μετ' εἰρωνικῆς γλυκύτητος καὶ φιλόφρονος ἤθους ἐλευθεριότητος·)

Καταβεβλημένην εἶπατε; Τοῦτο εἶνε πολὺ. . . . Μόνον μεταβολὴν τινὰ ἐν ὑμῖν διαβλέπω πράγματι καὶ ἐγώ, ἀλλὰ μεταβολὴν ἐπὶ τὰ βελτίω. . . . Ἡ καλλονὴ σας, φερ' εἶπεῖν— ἐάν μοι ἐπιτρέπετε νὰ ἐκφρασθῶ οὕτω— προσέλαβεν ἡθὸς τι σοβαρότερον, ἡγεμονικώτερον.

ΛΑΥΡΑ

Σὰς ἐγνώρισα πάντοτε λίαν ἐπιεικῆ πρὸς ἐμέ, ἀλλὰ φοβοῦμαι μήπως τὴν φορὰν ταύτην παραφέρεσθε εἰς ὑπερβολάς.

ΕΡΡΙΚΟΣ

Ποσῶς.

ΛΑΥΡΑ

Νὰ ὑποθέσω λοιπόν, ὅτι ἐτυφλώττετε τόσο πρὸ τῶν ἐλλείψεών μου;

ΕΡΡΙΚΟΣ

*Ὅχι βέβαια! Δὲν ἐτύφλωττον πρὸ τῶν ἐλλείψεών σας, παντάπασι. Τὰς διέκρινον κάλλιστα. . . . ἀλλὰ. . . .

ΛΑΥΡΑ

(Μειδιῶσα·)

*Ἥγαπᾶτε καὶ αὐτάς;

ΕΡΡΙΚΟΣ

Φεῦ! Τὰς ἐλάτρευον!

(Γελῶσιν ἀμφοτέροι. Εἰσέρχεται ἐκ νέου ὁ Πέτρος καὶ ἀναλαμβάνουσιν εὐθὺς φυσιογνωμίαν σοβαρὰν καὶ ἦθος πένθιμον.)

ΠΕΤΡΟΣ

*Ἐπιθυμεῖτε ὀλίγον ψητὸν τοῦ κυνηγίου;

ΕΡΡΙΚΟΣ

Εὐχαριστῶ. . . .— Δὲν ἐγνώριζατε τί ἦτο λύπη κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην, ἐξαδέλφη μου. . . . Εὐτυχῶς δὲν δύναται τις νὰ προμαντεύῃ τὸ μέλλον του. . . .

ΛΑΥΡΑ

*ὦ ναί, εὐτυχῶς!

ΕΡΡΙΚΟΣ

Εἶνε ἀληθῆς εὐεργεσία τῆς θείας Προνοίας τὸ ν' ἀγνοῖ τις τὴν ἀναμένουσαν αὐτὸν τύχην. . . . Ἄν δὲν ἦσαν οὕτω σαφῶς καὶ εὐσπλάγχχνως διατεταγμένα τὰ τοῦ κόσμου τούτου, οὐδεμίαν ἀπόλαυσιν ἢ ἡδονὴν θὰ ἠδύνατό τις νὰ γευθῇ.

ΛΑΥΡΑ

*ὦ ναί! Οὐδεμίαν!

ΕΡΡΙΚΟΣ

Διότι εἶνε ἀνεπίδεκτον ἀμφισβήτησεως, ὅτι καθόσον προχωρεῖ τις εἰς τὴν ἡλικίαν, ἀναγκαιῶς ἡ καρδιά ἀποσκληρύνεται. . . .

ΛΑΥΡΑ

*Ἡ βεβαιῶς συντρίβεται.

ΠΕΤΡΟΣ

(Προσφέρων·)

Περδικόπουλα κατὰ τὸ ἰσπανικόν; . . . Σαλάταν; . . .

ΕΡΡΙΚΟΣ

Εὐχαριστῶ.

(*Ὁ Πέτρος ἐξέρχεται.)

ΛΑΥΡΑ

(*Υψηλῇ τῇ φωνῇ·)

*Ἐπειδὴ ὁμιλεῖτε περὶ μεταβολῶν νομίζετε ὅτι καὶ ὑμεῖς, ἐξαδέλφῃ μου, δὲν ὑπέστητε καμίαν μεταβολὴν; Ἐγὼ σὰς βεβαιῶ, ὅτι δυσκόλως δύναται τις νὰ σὰς ἀναγνωρίσῃ.

ΕΡΡΙΚΟΣ

*Ἐμέ; . . . Μπᾶ! . . . εἰς τί;

ΛΑΥΡΑ

*Ἰδού! . . . Ἄλλοτε—δύναμαι νὰ σὰς τὸ εἶπω τόρα, δὲν ἔχει οὕτω;— εἶχετε πράγματι τὸ ἦθος ὀλίγον. . . . σχολαστικόν. . . . ἀγροῖκον. . . .

ΕΡΡΙΚΟΣ

*Ἡ θαλαμηπόλος σας τοῦλάχιστον λέγει, ὅτι ἡμῖν μελαγχολικός.

ΛΑΥΡΑ

Πῶς; Σὰς εἶπε;

ΕΡΡΙΚΟΣ

Μοι εἶπεν, ὅτι ἡ μ η ν· τοῦτο τοῦλάχιστον μὲ ἐκόλακευσε κατὰ τι, ἀφοῦ δὲν ἐξακολουθῶ νὰ ἦ μ α ι.

ΛΑΥΡΑ

(γελῶσα·)

Εἶνε βέβαιον, ὅτι προσελάβετε ἦθος καταπληκτικῶς θαρρετότερον, ἐξαδέλφῃ μου· ἔχετε μάλιστα στιγμάς τινας, καθ' ἃς εἰρωνεύεσθε τόσο λεπτῶς ἀλλὰ καὶ τόσο

χαριέντως, καθ' ἃς δι' ἑνὸς μειδιάματος καὶ ἑνὸς μορφο-
σμοῦ σκόμπτετε τόσον εὐαρέστως, ὥστε σὰς βεβαιῶ δυ-
σκολεύομαι λίαν ν' ἀναγνωρίσω ἐν ὑμῖν τὸν παλαιὸν
ἄνθρωπον· βεβαιωθῆτε ὅμως, ὅτι εἶθε ἐλκυστικώτατος
οὕτω.

ΕΡΡΙΚΟΣ

Ἐξαδέλφη μου, σὰς εὐχαριστῶ!— Εἶνε φυσικόν, ἄλλως
τε, εἰς ἄνθρωπον, ἀπὸ πενταετίας πεζῆ, ἐφ' ἵππου ἢ ἐν
λέμβῳ διατρέχοντα τὰ παρθένα δάση καὶ τοὺς ἀπλεύ-
στους ποταμοὺς τῶν μᾶλλον ἀδιεξερευνητῶν χωρῶν, εἶνε
φυσικόν, λέγω, νὰ προσκτῆσθαι πως τὸ ἦθος τὸ ὅποιον
μοὶ ἀποδίδετε. Ἐκτραχύνεται τις.

ΛΑΥΡΑ

Ναί, ἀλλὰ δὲν προσεκτῆσατο τὸ ἄτομόν σας μόνον ὅσα
ἀνέφερον, οὐδὲ τὸ τραχὺ τὸ ἐκ τῶν τοιούτων ταξειδίων
εἰς ἃ ἐπεδόθητε, καὶ χαίρω ὅτι χάρις τῷ θεῷ ἔχω καὶ
ἄλλην ἀφορμὴν ὅπως σὰς συγχαρῶ..... (Πρὸς τὸν Πέτρον, μό-
λις εἰσελθόντα καὶ ἀναλαμβάνοντα ἀπὸ τῆς τραπέζης τὰ πινάκια.)
Καλῶς, Πέτρε. Τώρα δύνασαι νὰ μᾶς ἀφήσης.....ὅταν δὲ
σημάνω τὸν κώδωνα, φέρεις τὸν καφέ!

(*Ὁ Πέτρος ἐξέρχεται.)

ΛΑΥΡΑ

(*Ἀποτεινομένη πρὸς τὸν Ἑρρίκον.)

Ἐλεγον λοιπόν, ὅτι εἶχον εὐάρεστον ἀφορμὴν ὅπως
σὰς συγχαρῶ.... Ἴδου ἤδη ὑμεῖς διάσημος.... Ἡ πρὸς τὴν
Ἀκαδημίαν εὐθεῖα πρὸ ὑμῶν διαγράφεται αἱ περι-
γραφαὶ τῶν ταξειδίων σας καὶ αἱ περὶ τῶν ἀμερικανικῶν
ἀρχαιοτήτων συγγραφαὶ ὑμῶν ἐνεποίησαν ἀπανταχοῦ τῆς
Εὐρώπης βαθεῖαν αἴσθησιν εἰς τὸν φιλολογικὸν κόσμον.

ΕΡΡΙΚΟΣ

(*Μετ' εὐέλπιδος τρυφερότητος.)

Τὰς ἀνεγνώσατε, ἔξαδέλφη μου;

ΛΑΥΡΑ

Ὅχι! ἀπέφυγα τούναντίον ἐπιμελῶς ἀπὸ τοῦ νὰ πρά-
ξω τὸ τοιοῦτον, διότι ἤμην λίαν ἐξωργισμένη ἐναντίον
σας. Ἀκούετ' ἐκεῖ!..... Γράφετε βιβλία, γράφετε δηλαδὴ
δι' ὅλον τὸν κόσμον, καὶ εἰς ἐμέ, τὴν συγγενῆ σας, τὴν
ἀρχαίαν φίλην σας οὔτε μίαν γραμμὴν, οὔτε μίαν λέξιν
ἐντὸς πέντε ἐτῶν!

ΕΡΡΙΚΟΣ

Εἶνε σκληρὸν νὰ μ' ἐλέγητε ἐπὶ τούτῳ, ἔξαδέλφη μου.
Διότι γνωρίζετε κάλλιστα, ὅτι ἡ ἀτυχῆς πρὸς ὑμᾶς ἀφο-
σίωσίς μου—ἀφοσίωσις πρὸς ἣν ἀνταπεκρίθητε νυμφευ-
θεῖσα τὸν Γάστωνα—ἐγένετο ἡ πρώτη καὶ κυρία ἀφορ-
μὴ τῆς ἐκουσίας καὶ πολυχρονίου ἐξορίας μου ταύτης
εἰς τὰς ἀγριωτέρας τῶν ἀγνωστοτέρων χωρῶν—Μετὰ τὸ
ἀτύχημά μου, ἡ ἀπλουστάτη λογικὴ μοὶ ὑπηγόρευε νὰ
διακόψω ἀναγκαίως τὰς πρὸς ὑμᾶς σχέσεις μου, τούλά-
χιστον μέχρι τῆς ἡμέρας καθ' ἣν ἤθελον παύσει ἀπὸ τοῦ
νὰ ὦσιν ἐπικίνδυνοι πρὸς ἐμέ, χωρὶς εἰς τὴν ἀπόφασιν
ταύτην νὰ μὲ βιάσῃ τὸ παράπαν αἴσθημα τρωθείσης φι-
λοτιμίας.

(Στιγμὴ σιωπῆς καὶ ἀμηχανίας· ἡ Λαύρα ὀλίγον πεισμένως ἐγγεί-
ρεται χωρὶς ν' ἀπαντήσῃ καὶ μεταβαίνει νὰ σημάνῃ τὸν κώδωνα.)

ΕΡΡΙΚΟΣ

(*Ἐγειρόμενος καὶ οὗτος καὶ στρέφων τὰ νῦτα πρὸς τὴν ἐστίαν,
μετ' ἀποφασιστικότητος.)

*Α! ἀναμφιλέκτως τὸ πῦρ εἶνε θαυμασία ἐπιπόνησις!

(*Ὁ Πέτρος φέρει τὸν καφέ καὶ ἐξέρχεται.)

ΛΑΥΡΑ

(*Μετ' ἀποτόμου εὐπροσηγορίας.)

Θέλετε νὰ σὰς προσφέρω καφέ;

ΕΡΡΙΚΟΣ

Εὐχαρίστως, ἔξαδέλφη μου.

ΛΑΥΡΑ

(*Τρίνουσα αὐτῷ κύαθον καφέ.)

Εἶνε ἀληθεῖς ἄρά γε ὄλαι αἱ ἱστορίαι ὅσας παρενεθέ-
σατε εἰς τὰς συγγραφάς σας;

ΕΡΡΙΚΟΣ

Πολλὰς μάλιστα ἐξ αὐτῶν δὲν παρέθεσα ἐλλείψει
χώρου.

ΛΑΥΡΑ

Ἱστορίας γυναικῶν ἀγρίων; ὁποίας;

ΕΡΡΙΚΟΣ

Ἱστορίας ἀγρίων, ἔξαδέλφη μου, ἀγρίων.....

ΛΑΥΡΑ

(*Καθεζομένη.)

Διμερίνατε ἀληθῶς ἐπὶ δύο ἢ τρία ἔτη ὑπὸ σκηνὴν ἐν
ἀναπεπταμένη ἐρήμῳ;

ΕΡΡΙΚΟΣ

Βεβαίως.

ΛΑΥΡΑ

Καὶ εἰς τί ἀντικείμενον ἠδύνασθε νὰ συγκεντρόνητε
τὰς σκέψεις σας, μόνος εἰς τὴν σκηνὴν σας τὴν νύκτα,
ἐν μέσῳ τῶν ἀχανῶν ἐκείνων ἐκτάσεων;

ΕΡΡΙΚΟΣ

Εἰς ὑμᾶς συχνότατα, ἔξαδέλφη μου!

ΛΑΥΡΑ

Μπᾶ! Διὰ νὰ μὲ καταρᾶσθε ἴσως;

ΕΡΡΙΚΟΣ

Τούναντίον..... διὰ νὰ σὰς εὐλογῶ.

ΛΑΥΡΑ

Ἄδυνατῶ νὰ τὸ πιστεύσω..... πῶς τοῦτο;

ΕΡΡΙΚΟΣ

(*Μετὰ τόνου ἀπλοῦ, φυσικοῦ καὶ καταπειστικοῦ.)

*Ἀναμφιβολῶς εἰλκύετε τὰς σκέψεις μου, καὶ σὰς ἠύ-
λόγουν ἐκ βάθους καρδίας, ὅτι ἐφάνητε φρονιμωτέρα ἐμοῦ,
..... ὅτι ἠδυνήθητε νὰ ἐννοήσητε πόσον ἡ ἔνωσίς μας ἤ-
θελεν εἶσθαι πραγματικῶς ἀξιοθρήνητος!..... ὦ! ἂν
ἐγνωρίζετε, ἀκριβῆ μου ἔξαδέλφη, ποσάκις συνέχαιρον
ἐμαυτῶ, καθ' ὅσον ἀνέκτων τὴν ψυχραιμίαν μου, ἐπὶ τῷ
ὅτι δὲν σὰς ἐνυμφεύθην!

ΛΑΥΡΑ

*Ἄλλ' ἐπὶ τέλους, φίλε μου, ἐξηγήθητε σαφέστερα· σὰς
παρακαλῶ!

ΕΡΡΙΚΟΣ

.... Διότι θὰ καθίστασθε τελείως δυστυχῆς μετ' ἐμοῦ.... ὡς ἐπίσης καὶ ἐγώ, ἐξ ἄλλου μέρους, δὲν θὰ ἤμην εὐτυχῆς μετ' ὑμῶν καὶ τοῦτο διότι οὐδένα εἶχομεν κοινὸν πόθον. Δὲν ἤμην διόλου τὸ εἶδος ἐκεῖνο τοῦ συζύγου ὅστις ἤρμοζεν εἰς διακρινομένην ἐπὶ εὐφύια, κάλλει καὶ ζωηρότητι νεάνιδα τοῦ κόσμου, ὡς ἦσθε ὑμεῖς.... Μολονότι δὲν ἐμίσουν τὸν κόσμον, ἐθεώρουν ἐν τούτοις αὐτὸν ὡς ἀπλοῦν πρὸς ἀναψυχὴν καὶ διασκέδασιν ἀπὸ τῆς ἐργασίας καταφύγιον. Κυρίως εἶπεῖν, ἤμην ἄνθρωπος τοῦ ἐν θ ο ν, ἄνθρωπος ἀγαπῶν τὴν ἐστίαν του, καὶ τέλος ἀφιερωμένος εἰς μελέτας σοβαράς, αἴτινες παντελῶς δὲν διήγειρον τὸ ἐνδιαφέρον σας.....

ΛΑΥΡΑ

Μὲ συγχωρεῖτε!

ΕΡΡΙΚΟΣ

Διόλου..... Ἴσως μάλιστα σὰς ἐφαίνοντο καὶ γελοῖαι. Ἐπὶ πλέον, ἂν καὶ δὲν ἦσθε τότε ὅσον σήμερον ὠραία, πάντοτε ὅμως ἦσθε θελτικωτάτη, ἐνῶ ἐγώ..... ἐγὼ ἤμην δυσειδής, χυδαῖος ἴσως..... καὶ στερούμενος τῆς λάμπσεως τοῦ ἀνθρώπου τοῦ κ ὁ σ μ ο υ, ὡς λέγουσιν.—Ἐπειτα.....

ΛΑΥΡΑ

Ἄλλ' ὄχι! ὄχι, φίλε μου, ποτέ!

ΕΡΡΙΚΟΣ

Μοὶ τὸ ἐλέγατε ὑμεῖς ἢ ἴδια πρὸ στιγμῆς!

ΛΑΥΡΑ

Ἄλλ' εἶπον ἀπλῶς, ἢ τοῦλάχιστον αὐτὸ ἤθελον νὰ εἶπω, ὅτι κατὰ τὸν χρόνον ἐκεῖνον..... ἦσθε ὀλίγον δειλός..... ὀλίγον ἀδέξιος..... ὡς ὅλοι οἱ ἐρωτευμένοι.

ΕΡΡΙΚΟΣ

Ἐνῶ ὁ Γάστων ;..... Ἐκεῖνος δὲν ἦτο οὔτε ἀδέξιος οὔτε δειλός. Καὶ ὅμως ὑποθέτω ὅτι ἦτο καὶ ἐκεῖνος ἐρωτευμένος, πῶς ;

ΛΑΥΡΑ

(Μέση φωνῇ, ὡσεὶ καθ' ἑαυτήν:)

Εἶνε ζήτημα ἂν ἦτο.

ΕΡΡΙΚΟΣ

Πόσον ὅλαι αἱ ιδιότητές του ἤρμοζον πρὸς τὰς ἰδικὰς σας!.....

ΛΑΥΡΑ

Κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἦττον.

ΕΡΡΙΚΟΣ

(*Ἐξαπτόμενος:)

Πῶς ; κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἦττον ;..... Ἄλλὰ δὲν ὑπῆρχεν ἀρμονία πλήρης μεταξύ ὑμῶν ; Ἄνθρωπος τῶν Ἰπποδρομιῶν καὶ τῶν αἰθουσῶν προπάντων, εὐχαρὶς καὶ καλὸς τὸ εἶδος, ἵππεὺς πρὸς τὸν ὁποῖον οὐδεὶς ἠδύνατο νὰ παραβληθῆ, σ τ ρ ο β ι λ ι σ τ ῆ ς ἀπαράμιλλος, ὄλος ἐν μιᾷ λέξει, ὡς ὑμεῖς, νυκτὸς καὶ ἡμέρας παραδεδομένος εἰς τὸν βίον τῆς ἐπιδείξεως, τῶν ἀπολαύσεων καὶ τῶν ἀπαύστων κοσμικῶν ἐορτῶν, ἦτον ἀληθῶς ἀντάξιος ὑμῶν, ὅπως μεσουρανεῖ παρὰ τὸ πλευρόν σας εἰς τοιοῦτον ὀρίζοντα. Εἶχετε ἀμφοτέρω ἀκριβῶς τὸν αὐτὸν τρόπον τοῦ σκέπτεσθαι περὶ τῆς ὑπάρξεως, τὰς αὐτὰς ὀρέξεις, τὴν αὐτὴν

ἀξίαν, τὰς αὐτὰς χαριτωμένας ἐλλείψεις. Καὶ οὕτως, ὅσας σὰς ἀναπαρίστων ἐν τῇ φαντασίᾳ μου, ὅταν σὰς ἐβλεπον οὕτω καλπάζοντας τὸν ἕνα παρὰ τὸν ἄλλον εἰς τὸ ἄλλο τῶν Ἀκακιῶν, ἢ μηκύνοντας ἕως ὀρθροῦ θριαμβευτικόν τινα ἐγκυκλον—μολονότι ἡ καρδία μου ἤμασεν ἐπὶ ὀλίγον τότε—ἠναγκαζόμενη ν' ἀναγνωρίσω, ὅτι εἶχετε κάμει τὴν ἀρίστην ἐκλογὴν, καὶ ὅτι ἦσθε προωρισμένοι ὁ εἰς διὰ τὸν ἄλλον!

ΛΑΥΡΑ

(Μετὰ πείσματος:)

Πόσον εἶσθε ἀπείρως καλός !..... Κατὰ τοὺς λόγους σας, τεκμαίρεται ὅτι εἶμαι ἢ ματαίοφρονεστέρα, ἐλαφροτέρα καὶ παιδαριωδεστέρα τῶν γυναικῶν!

ΕΡΡΙΚΟΣ

Ἐξαδέλφη μου, ἐγὼ δὲν εἶπον.....

ΛΑΥΡΑ

Καλά, καλά! Καὶ διατὶ ὅλα ταῦτα ;..... Ἡ ἱστορία μου εἶνε ἐν τούτοις ἀπλουστάτη καὶ ἐκ τῶν κοινοτέρων. Συμβαίνει πάντοτε, ἐν τῇ πρώτῃ ἀμηχανίᾳ καὶ ταραχῇ τῆς εἰς τὸν κόσμον εἰσόδου αὐτῆς, νὰ συναντήσῃ ἢ νεανίς εὐμορφὸν τινα καὶ ἐπαγωγὸν νεανίαν, ἵππεύοντα ἐπιχαρίτως, καὶ τὴν γνῶσιν τῆς ἐκτελέσεως τοῦ ἐγκύκλου εἰς τὸ ἰδεῶδες τῶν συζυγικῶν προσόντων ἀνάγοντα !..... Ἄλλὰ πιστεῦτε ὅτι ἡ γυνή—ὅταν δὲν εἶνε ἐντελῶς μωρὰ—διαφυλάττει ἐπὶ πολὺν χρόνον, ἐπὶ τοιοῦτου ἀντικειμένου, τὰ αἰσθήματα καὶ τὰς φαντασιοπλασίας τῆς νεανίδος ;..... Νομίζετε, ὅτι ἡ πείρα τοῦ γάμου καὶ τῆς ζωῆς δὲν διανοίγει βαθμηδὸν τοὺς ὀφθαλμούς καὶ δὲν διαφωτίζει τὸ πνεῦμά της, ἀλλ' ὅτι ἡ ἀπατηλὴ γοητεία καὶ τὸ δελεαστικὸν θέλημα τῶν πρώτων ἐντυπώσεων, ἅτινα εὕρισκεν ἐν τῷ ἐραστῇ, τὴν θέλγουσι πάντοτε ἐπίσης καὶ ἐν τῷ συζύγῳ ; Μήπως μία γυνή, πρὸ παντὸς ἄλλου, δὲν θέλει νὰ ἐκτιμᾷ τὸν σύζυγόν της αὐτῇ πρώτῃ καὶ νὰ ὑπερηφανεύηται δι' αὐτόν, καὶ δὲν καταλήγει μίαν ἡμέραν εἰς τὸ νὰ ῥυθμίσῃ τὴν πρὸς τὸν σύζυγον ὑπόληψιν ἑαυτῆς ἀναλόγως τῆς τῶν ἄλλων ;..... Βλέπει ἑτέρας γυναῖκας, συζύγους διακεκριμένων ἀνδρῶν, ἐπιζητουμένας, ἀκουόμενας μετὰ σεβασμοῦ, μεριζομένας τῆς εἰς τοὺς συζύγους αὐτῶν ἀπονεμομένης γενικῆς ὑπολήψεως καὶ κατὰ τοσοῦτο μᾶλλον τιμωμένας, καθόσον προχωροῦσιν ἐν τῇ ἡλικίᾳ..... Ἐνῶ εἰς ἐκείνην, ὁ σύζυγος μένει καὶ θὰ μένη αἰωνίως ὁ ὠραῖος ἵππότης, ὁ χαρῆς τοῦ ἐγκύκλου χορευτής..... καὶ οὐδὲν πλέον! Καὶ ἂν ἡ γυνή αὕτη, ἐν τέλει, δὲν εἶνε γελοία τις ἐρωτομανής, ἐὰν θέλῃ νὰ διαμεινῇ σὺν τῷ σύζυγῳ, ἐὰν κλεισθῇ ἐσπέρας τινὰς εἰς τὴν οἰκίαν της, δὲν θὰ αἰσθανθῇ μετ' ὀλίγον τὸ βαθὺ καὶ ἀνιαρὸν κενὸν τῆς κατὰ μόναν μετὰ τοῦ αἰωνίου τούτου ὠραίου ἵππότη, μετὰ τοῦ αἰωνίου τούτου χαριέντος τοῦ ἐγκύκλου χορευτοῦ παρόδου τῶν νυκτῶν της ;..... Καὶ ἐκεῖνος ὅμως θὰ παρατηρήσῃ τὸ βαθὺ καὶ ἀνιαρὸν τοῦτο κενόν.....θὰ πεισθῇ ὅτι ἔπαυσεν ὡς ὁ γλυκὺς νικητῆς τῆς γυναικός του, ὡς ἄλλοτε, καὶ θὰ προσπαθήσῃ τούνη τευθεν ν' ἄρῃ νίκας τοιαύτας παρ' ἄλλαις, ἦττον πεπειραμέναις καὶ μὴ τόσοσὺν λεπταῖς..... μέχρις οὗ ἀρχίσῃ νὰ πολιαίνηται ἢ κόμη του καὶ νὰ φαλακροῦται τὸ κρανίον

του, ὅτε καταντᾶ τὸ μᾶλλον οἰκτιρμοῦ ἄξιον καὶ ἀντιπαθητικώτατον πλᾶσμα τοῦ κόσμου..... τούτέστι γέρων ὠραῖος—ὅστις δὲν εἶνε πλέον ὠραῖος—ἀλλὰ καὶ ἀγνοεῖ νὰ εἶνε γέρων!

ΕΡΡΙΚΟΣ

Οἱ λόγοι σας μὲ καταπλήττουν, ἑξαδέλφη μου.... Μοὶ φαίνεται ὡς ν' ἀποπνέουν ἀόριστόν τινα πικρίαν.... Ἄγνοῶ ἀν' ὀφείλω νὰ σᾶς ἐννοήσω....

ΛΑΥΡΑ

ὦ θεέ μου! δύνασθε, καὶ ὀφείλετε.

ΕΡΡΙΚΟΣ

Οὕτω λοιπὸν ὁ μετὰ τοῦ Γάστωνος γάμος σας δὲν ἐπλήρωσε πάντας τοὺς πόθους σας ;..... Δὲν σᾶς κατέστησε τελείως εὐτυχῆ ;

ΛΑΥΡΑ

(Συγκεκλιμένη·)

Μὴ ὀμιλῶμεν πλέον περὶ αὐτοῦ τοῦ ἀντικειμένου, σᾶς παρακαλῶ. (Ὁ Ἑρρίκος ὑποκλίνεται· μετὰ τινα παῦσιν αὐτὴ ἐπαυλαμβάνει·) Ἐπὶ πλέον, ἢ οἶονεὶ ἐξομολόγησίς μου αὕτη ἦτον ἀναγκαία διὰ νὰ σᾶς προδιαθέσω εἰς τὴν εἶδησιν τὴν ὅποιαν μέλλω εὐθὺς τώρα νὰ σᾶς ἀνακοινώσω....—Θὰ θεωρήσητε ὀλιγώτερον παράδοξον ἤδη, μετὰ τὰ λεχθέντα, ὅτι ἐσκέφθησαν περὶ ἐμοῦ καὶ ὅτι καὶ ἐγὼ ἢ ἰδέα ἐσκέφθην....

ΕΡΡΙΚΟΣ

(Ζωηρῶς ἀκράτητος·)

Νὰ νυμφευθῆτε ἐκ νέου ;

ΛΑΥΡΑ

Μάλιστα..... Μὲ κατακρίνετε διὰ τοῦτο ;

ΕΡΡΙΚΟΣ

(Ἀναλαμβάνων ἦθος ἤρεμον·)

Ἐγὼ ;..... ἐξ ἐναντίας !..... Φρονῶ ὅτι ἔχετε πληρέστατον δίκαιον..... Δικαιοῦσθε ἀναμφισβητήτως ν' ἀποζημιωθῆτε—ἀφοῦ ἄλλως τε χήρα εἰκοσιεξαέτις, ὠραία, ὡς εἶσθε, καὶ ἄτεκνος, δύνασθε νὰ κατὰσχητε λαμπρὰν καὶ ἐπίφθονον εἰς τὴν κοινωνίαν θέσιν.

ΛΑΥΡΑ

ὦστε..... ἐπιδοκιμάζετε τὴν ἀπόφασίν μου ;

ΕΡΡΙΚΟΣ

Πληρέστατα!

ΛΑΥΡΑ

Μὲ κάμετε νὰ χαίρω!

ΕΡΡΙΚΟΣ

Καὶ ὁ εὐτυχῆς θνητὸς εἶνε ἤδη ἐκλελεγμένος ;

ΛΑΥΡΑ

Ὅχι τελείως ἀκόμη..... Εἶνε πολλοὶ οἱ μνηστῆρες, ἰδιαιτέρως μάλιστα μεταξὺ ὄλων εὐνοεῖ δύο ὁ θεῖός μου καὶ μὲ βιάζει νὰ ἐκλέξω μεταξὺ αὐτῶν..... Ἀμφότεροι ἀπὸ τινος χρόνου ἤλθον ἐνταῦθα ἐπὶ προφάσει κυνηγετικῶν ἐκδρομῶν καὶ ξενίζονται παρά τινα τῶν γειτόνων μας, τῆ κ. Βαγκουδέ..... Τίς οἶδε μάλιστα, ἴσως τοὺς γνωρίσητε καὶ ἡμεῖς, διότι σπανιώτατα ἀφίνουν νὰ παρέλθῃ ἑσπέρα χωρὶς νὰ ἔλθωσιν ὅπως μοὶ προσφέρωσι τὰς φιλοφροσύνας των.

ΕΡΡΙΚΟΣ

Θὰ μ' εὐαρεστήσῃ πολὺ τοῦτο.

ΛΑΥΡΑ

(Εἰρωνικῶς·)

Καὶ ἐμὲ ἐπίσης..... διότι μὲ τὸ ἀέτειον βλέμμα σας θὰ τοὺς κρίνετε ἀσφαλῶς ἐκ πρώτης ὄψεως, καὶ εἶνε πιθανώτατον ἢ ἐντύπωσίς σας νὰ βαρύνῃ εἰς τὴν πλάστιγγα τῆς ἐκλογῆς μου.

ΕΡΡΙΚΟΣ

(Μὲ ἀδιόρατον σαρωτικὸν μειδίαμα ἐπὶ τῶν χειλέων, ἀλλ' ἀτάραχος·)

ὦ! δὲν ἠδύνασθε νὰ μοὶ περιποιήσητε μεγαλειτέραν ταύτης τιμῆν, ἑξαδέλφη μου.

ΛΑΥΡΑ

Σταθῆτε !..... νομίζω ὅτι ἐκτύπησαν εἰς τὴν θύραν..... θὰ εἶνε ὁ εἷς ἢ ὁ ἄλλος..... ἴσως μάλιστα καὶ οἱ δύο ὁμοῦ, διότι ἐπιτηροῦνται ἀμοιβαίως ἐκ τοῦ πλησίον. Ὁ εἷς τούτων, ὁ καὶ κομψοπρεπέστερος, εἶνε ὁ ὑποκόμης Δεσκαρέλ, διαπρέπων ἐπὶ ἐλαφρότητι γυναικοθήρας τοῦ συρμοῦ. Ὁ ἕτερος, σοβαρώτερος, εἶνε ὁ Βαρὼν Δεμόρν-Ὠβέρ, ἀνώτερος δικαστικὸς ὑπάλληλος μὲ εὐρὺ μέλλον.... Ἀμφότεροι δὲ εἶνε πλούσιοι.

ΕΡΡΙΚΟΣ

Ἐχετε τὴν εὐχαρίστησιν, ἐὰν δὲν σᾶς φαίνωμαι ἐνοχλητικὸς, νὰ μοὶ εἴπητε τίνα τῶν δύο προτιμᾶτε ;..... Ὄταν ἐκ τῶν προτέρων μοὶ εἶνε γνωστὴ ἢ προδιαθέσις σας, θὰ δυνηθῶ νὰ κρίνω κάλλιον..... εὐνούστερον.....

ΛΑΥΡΑ

Ἄ..... Πότε τὸν ἕνα, πότε τὸν ἄλλον.

ΕΡΡΙΚΟΣ

Διάβολε ! Πάντοτε συμβιδαστική

ΠΕΤΡΟΣ

(Εἰς τὸ βάθος, ἀναγγέλλων·)

Ὁ κύριος βαρὼν Δεμόρν-Ὠβέρ ! — Ὁ κύριος ὑποκόμης Δεσκαρέλ !

(Τὸ τέλος εἰς τὸ προτεχί·)

I. ΣΤΡΑΤΗΓΟΠΟΥΛΟΣ.

[Ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ.]

Αἱ δημοσιευόμεναι σήμερον προτομαὶ τῆς Α. Α. Μ. Μ. τοῦ Βασιλέως καὶ τῆς Βασιλίσσης εἶνε ἔργα ἀρίστης τέχνης τοῦ ἐγκρίτου παρ' ἡμῖν καλλιτέχνου κ. Γ. Βρούτου ἅτινα βεβαίως θὰ ἐθαύμασαν οἱ ἐπισκεφθέντες τὴν πρό τινων μηνῶν διοργανωθεῖσιν ἐν τῷ σπουδαστηρίῳ του ἐκθεσιν τῶν ἔργων του ἐν οἷς ἦσαν καὶ τ' ἀνωτέρω.

ΣΚΕΨΕΙΣ

Ὁ ἀγαπῶν πρώτην φοράν, καὶ ἄνευ ἐλπίδος μάλιστα, εἶνε θεός. Ὁ δ' ἀγαπῶν δευτέρου εἶνε τρελλός. Ἐγὼ εἰμι ἐκεῖνος ὁ μωρός. Ἐγὼ! Ἀγαπῶ ἀκόμη, χωρὶς ν' ἀνταγαπῶμαι. Ὁ ἥλιος, ἡ σελήνη, οἱ ἀστέρεις ἐκ τούτου γελῶσι. Καὶ ἐγὼ γελῶ ὡσαύτως· γελῶ—καὶ θνήσκω. — Heine.

* * *

Ἐρωτᾷ τις ἑαυτὸν ἂν πρέπει ν' ἀγαπήσῃ. Τούτο δὲν ἐρωτᾶται, τούτο πρέπει τις νὰ τὸ αἰσθάνεται· περὶ τούτου σκέψις δὲν γίνεται.

Εἰς τὸν ἔρωτα φέρεται τις αὐτομάτως καὶ ἔχει τὴν εὐχαρίστησιν νὰ ἀπατάται ὅταν ζητῇ συμβουλὴν. — Pascal.

* * *

Ἄστατος ἀνὴρ καταστρέφει τὴν εἰρήνην τῆς κόρης. — Byron.

* * *

Ἡ νεότης σπογγίζει τὰ δάκρυά της ταχέως· θεωρεῖ ἀνωρελὴ τὴν λύπην καὶ δὲν τὴν ἀποδέχεται. Εἶνε τὸ μειδιᾶμα τοῦ μέλλοντος καὶ δὲν ἀναπνέει ἢ ἐλπίδα. — Hugo.

* * *

Ἡ ὑπανδρὸς γυνὴ εἶνε δούλη τὴν ὅποιον πρέπει νὰ γνωρίζωμεν ν' ἀνακλιθῶμεν ἐπὶ τοῦ θρόνου. — Balzac.

* * *

Ἡ Ἐλευθερία σὰς δίδει δύναμιν νὰ ἐκλέγητε τὸ καλὸν ἀπὸ τὸ κακόν. Ἡ ἀνακραρὴ πρέπει νὰ σὰς διδάσκη τὴν ἐκλογὴν. Ὁ συνεταιρισμὸς πρέπει νὰ σὰς δώσῃ τὴν δύναμιν μετὰ τὴν ὅποιον νὰ θέσῃτε εἰς ἔργον τὴν ἐκλογὴν. Ἡ πρόσθεσις εἶνε ὁ σκοπὸς εἰς τὸν ὅποιον χρεωστεῖτε, ἐλέγοντες, νὰ ἀποβλέπητε. Ἐν καὶ μόνον ἀπὸ τὰ πράγματα αὐτὰ ἐκὼ ἀπελθῆτε, δὲν εἴσθε ἄνθρωποι οὔτε πωλιταί, ἀλλ' εἴσθε ἀτελεῖς καὶ δούλοι. — Mazzinis.

EIKONES

Ἡρῶν τῶν ἐν Δραγατσάνῳ πεσόντων ἱερολοχιτῶν.

Τὸ ὄρατον τοῦτο μαυσιλεῖον, ὅπερ ἀνήγειρεν ἐν Ἀθήναις ὁ ἐθνικός ποιητὴς τῆς νεωτέρας Ἑλλάδος Ἄλ. Σούτσος ἰδίως ἀναλώματι εἰς ἀνάμνησιν τῶν ἱερολοχιτῶν, οἵτινες ἐτελεύτησαν γενναίως ἐν Μολδαυίᾳ τῷ 1821, καὶ οὐς διήθυσεν ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ Δημήτριος Σούτσος, κεῖται ἐν τῷ κήπῳ τοῦ Ἐθνικοῦ Πανεπιστημίου. Περὶ τοῦ Δημητρίου δὲ τούτου ὁ Ῥαγκαβῆς ἐν τῷ 4 ἄσματι τοῦ Λαοπλάου του ἀφιερῶ λαμπρὰς στροφὰς ἐξ ὧν παραθέτομεν τὰς κατωτέρω:

Παρεῖς ἐκεῖ, ὦ Βλάστημα γονέων Βυζαντίων,
Δημήτριε! εἰς ἄνεσιν καὶ εἰς τρυφὴν αὐξήσας,
Πλὴν μόλις τὴν ἀνάκρουσιν ἀκούσας τῶν πολέμων,
Καὶ τὴν χρυστὴν σου φωνὴν περιχαρῶς ἀφίσας,
Καὶ εἰς τὰ ἔρη ἀνελθὼν χαρᾶς καὶ θάρρους γέμων,
Ἡ εὐγενὴς καρδίᾳ σου πατρίδα πνέει ὄλη.

Ἐπτὰ κατέρφαξες ἔπτὰ πληγὰς θανατηφόροι,
Ἐξήντηλον τὰς δυνάμεις του καὶ πάντοτε προὔχουρι.
Ἐνθὺ δὲ πάλιν ὕψανε τὴν χεῖρα καὶ ὀδόνην,
Ἐπισηθῆσας ἄγριος ἱππεὺς τῆς Νουμιθίας,
Ἐύρε δὲ τῆς σπάθης του τὸν τόπον τῆς καρδίας,
Καὶ εἰς τὴν ὑγρὰν τὸν θρῆψεν αἱματωμένῃν χλόην.

Κοιμῶ! ὁ ὕπνος σου γλυκὺς πολεμιστὰ τῆς Θωράκης!
Ἐαρ αἰώνιον κοσμεῖ τοῦ τάφου σου τὸ χῶμα.

ΠΟΙΚΙΛΑ

Ὁ κύριος Π. καὶ ἡ σύζυγός του εἶνε ἐντὸς τῆς κηθούτης, καὶ ἡ μὲν κυρία καθήμενη ἐπὶ τοῦ ἀνακλίντρου κεντᾷ, ὁ δὲ σύζυγος περιπατῶν ἄνω καὶ κάτω ἀναγκινώσκει μεγαλοφώνως τὸν λόγον, ὃν ἔμελλε νὰ ἐκφράσῃ τὴν ἐπαύριον ἐν τῇ βουλῇ κατὰ τὴν συζήτησιν τοῦ προϋπολογισμοῦ.

Κύριος. — Ἐλένη ἀκούεις;

Κυρία. — Ἀκούω.

— Ἀλλὰ ὅλοιν χασμαῖται.

— Αἶ! τούτο ἴσα ἴσα εἶνε ἀπόδειξις ὅτι ἀκούω.

ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΑ

Ἐπίκρισις ἐπὶ τοῦ συντακτικοῦ τοῦ Κ. Καταβαίνη τοῦ ἤδη ἐγκριθέντος ὑπὸ τῆς ἀ. ἐπιτροπείας τοῦ περὶ τῶν διδασκτικῶν βιβλίων διαγινωμιμοῦ, καὶ ἀπαντήσεις εἰς τὰ ἐν ταῖς ἐκθέσεσι τῶν κριτῶν εἰρημένα ὑπὸ τοῦ Γ. Κατζιάδη καὶ Γ. Καρβούνη, ὑπὸ Α. Χρηστοδούλου σχολάρχου ἐν Θήβαις. Ἐν Ἀθήναις τύποις Ἄττικοῦ Μουσειοῦ 1884. Τιμᾶται δραχμῆς.

Πρόγραμμα τῶν διδασθησομένων μαθημάτων κατὰ τὸ ΚΗ'. Σχολικὸν ἔτος 1884—85 ἐν τῷ ἐν Γαλαξίῳ Ἑλληνικῷ ἐκπαιδευτηρίῳ τῷ ὑπὸ Α. Ν. Βενιέρη διευθυνόμενῳ. Ἐν Γαλαξίῳ τύποις Δακίαις 1884.

Ὁ Ἀναπαραδιάδης κωμικὸν παίγμιον εἰς πρᾶξιν μίαν, ἀδαχθὲν ἀπὸ τῆς ἐν Ἀθήναις σκηνῆς τοῦ θεάτρου Ἀπόλλωνος τῇ 4ῃ 7)βρίῳ 1884. Ἐν Ἀθήναις ἐκ τοῦ τυπογραφείου Ἄττικοῦ Μουσειοῦ 1884.

Γαλλικὴ Χρηστομάθεια πρὸς χρῆσιν τῶν γυμνασίων συναρμωθεῖσα συναρμῶ τῷ κανονιστικῷ τῶν ἐν τοῖς γυμνασίοις διδασκαζόμενων μαθημάτων Β. Δ. τόμος τέταρτος, τετάρτη τάξις τοῦ γυμνασίου. Ἐν Ἀθήναις ἐκδότης Κ. Βίλμπεργ, τύποις Ἄττικοῦ Μουσειοῦ 1884.

Κατάστασις τῶν ἐργασιῶν τοῦ Τεγεατικοῦ Συνδέσμου ἔτος πρώτου. Ἀθήνησιν 1884. Μετὰ χαρᾶς βλέπομεν τὰς προόδους τοῦ καλοῦ τούτου συνδέσμου οὐ ἐπευχόμεθα τὸ μέλλον λαμπρόν.

Ἡ Λύσσα καὶ ὁ Pasteur, ἥτοι ὁ προφυλακτικὸς κατ' αὐτῆς ἐμβολιασμὸς (τὰ ἐν Κοπεγχάγῃ καὶ ἐν Παρισίοις ἐπιτελεσθέντα) ὑπὸ Γ. Πιλιάσιου κτηνιάτρου, καθηγητοῦ κτλ. Ἐν Ἀθήναις ἐκ τοῦ τυπογραφείου Ἄττικοῦ Μουσειοῦ 1884, προσφέρεται δωρεάν.

Ὁ φιλόπονος καθηγητὴς καὶ γνωστὸς ἐξ ἄλλων συγγραμῶν κ. Γ. Πιλιάσιος, θέλων νὰ γνωρίσῃ τῷ Ἑλληνικῷ κοινῷ τὴν ἀνακοίνωσιν αὐτοῦ τοῦ Παστέρ, ἣν ἀνέγνω περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου ἐν τῷ ἐν Κοπεγχάγῃ ἐσχάτως συγκροτηθέντι ἱατρικῷ συνεδρίῳ καὶ τὸ πρωτόκολλον ὅπερ ὑπέβαλεν εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῆς παιδείας ἢ ὑπὸ τούτου δημοσιεύσει ἀπιστημονικὴ ἐπιτροπὴ ὅπως ἐπιστήμης ἐπιβεβαιωθῇ ἡ ἐπιτυχία τῆς πολυτιμοῦ ἀνακαλύψεως τοῦ Παστέρ, ἐξέδοτο τὸ ἀνωτέρω κομμὸν φυλλάδιον, χρησιμώτατον διὰ τοὺς σπουδαστὰς τῆς ἱατρικῆς καὶ τοὺς θέλοντας ν' ἀναγνώσῃ τὸ σπουδαϊκότατον τοῦτο τελευταῖον ἔργον τῆς ἱατρικῆς ἐπιστήμης.

Ἀλληλογραφία Ἄττικοῦ Μουσειοῦ.

Γ. Ζ. Φιλιππούπολι. Ι. Τ. Κυθωνίας. Σὰς εὐχαριστοῦμεν. Γ. Τ. Φιλιππούπολι Ἀδυνατοῦμεν νὰ σὰς πέμψωμεν τὰ αἰτηθέντα βιβλία ἄνευ ἀποστολῆς τοῦ ἀντιτίμου αὐτῶν καθ' ὅσον ἀφορᾷ δὲ δι' εἰκόνας τῆς ἀρχαιότητος, ἐκ τῶν ἀναφερομένων ἐν τῇ ἐπιστολῇ σας ἐδημοσιεύσαμεν πολλὰς εἰς τὸ Α'. ἔτος, εἰ καὶ αἱ εἰσπραξίεις δὲν καλύπτουν τὸ τρίτον τῶν δαπανῶν μας· βραδύτερον ἐλπίζομεν νὰ σὰς εὐχαριστήσωμεν Α. Κ. Ζάκυνθου. Π. Π. Κύπρου. Ι. Σ. Γ. New York. Τὰ ἐλλείποντα τοῦ. Τ. Ν. Κ' 1, 2 καὶ 3 ἀπεστάλησαν. Μ. Μ. Μ. Καρρ-Ζαμάτ. Ἡ συνδρομὴ σας ἐλήφθη παρὰ τοῦ κ. Α. Κ. Καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὰς ὅ συνδρομὰς π. ε. πέμψατε διὰ συναλλαγματικῆς ἢ εἰς χρυσὸν ταχυδρομικῶς. Ρ. Σ. Ταχυδρομικῶς σὰς ἀπεστάλησαν. Κ. Γ. Γαλαξίου. Ὁμοίως. Α. Μ. Ὀδησσῶν. Ὁμοίως. Ν. Π. Ὀδησσῶν. Ὁμοίως, σὰς εὐχαριστοῦμεν. Κ. Μ. Δαμνικηοῦ. Ε. Μ. Σκαμανοῦθ. Σ. Β. Genève. Ι. Δ. Γ. Λευκάδας. Ἡ συνδρομὴ σας ἐλήφθη σὰς εὐχαριστοῦμεν τὴν τιμὴν τοῦ αἰτηθέντος βιβλίου θὰ ἔχητε λίαν προσεχῶς.